

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Ur innehållet:
 NÄR DEN LILLA PRIN-
 SESSAN KOM. BREV OCH
 BILDER FRÅN BRÜSSEL
 —
 GIFTAS MED ELLER UTAN
 FÖRÄLDRARNAS VÄLSIGNESE?
 av Annie Åkerhielm
 —
 ETT KÖPMANSHUS OCH GAM-
 MALT BORGARHEM I STOCKHOLM
 —
 ETT MODERNT HELGON
 av dr. Laura Petri

SISTA PENSELDRAGET
 INNAN "SVENSKA KONSTNÄRINNOR"
 ÖPPNA SIN UTSTÄLLNING I LILJE-
 VALCHS KONSTHALL.

Målarinnan är mrs Dahlström
 och t.v. utställningskommis-
 sarierna fröknarna Barnekow
 och von Schulzenheim.

SKRÖNIKA

HÖSTSNUVAN ÄR HÄR, MEN DEN har betydligt mindre poesi än till och med hösten, som dock lockat många skaldar att stränga en vemodig lyra. Om snuvan kan man bara skriva den tristaste prosa, klämma fram en dyster hjärtesuck, i vilken man kanske dock har många förstående olyckssystrar.

Det är hädiskt att säga det. Men hostan kan dock vara ett intressant rosslande, den gav gloria åt en blek och skön Kameliadam bland vita, spetsprydda sidenkuddar. Och en blindtarmsinflammation är något storslaget, man förs till sjukhus, slakten står orolig och ängslig, man går lyckligt igenom och tar emot besök och blomsterhyllningar, man är helt plötsligt i en blygsam vardagstillvaro en mycket viktig personage, en hjältinna.

Men snuva, det finns intet storslaget, intressant, blekt, skönt, spetsprytt eller hjältinnekrönt över denna besvärliga sjukdom. Det är bara lite snuva. Man sitter vid sitt skrivbord eller står i sitt kök, ty inte kan man gå och lägga sig för lite snuva. Men näsan droppar, ögonen rinna, läpparna spricka, munnen står på vid gavel, huden torkar och huvudet tjocknar. Det är något löjligt över en människa med snuva, ja, kanske framför allt över en kvinna med snuva. Inte kan hon slå upp sina stora violblå ögon mot Honom — det blir bara röda, rinnande strimor. Inte har hon någon len kind att bjuda och de ljuva kärleksorden få en idiotisk nasal klang. Vilken man skulle komma på den idén att fria till en kvinna med snuva? Och förresten vilken husmor skulle ta i sin tjänst ett hembiträde, som gapade med vidöppen mun, eller vilken direktör en maskinskriverska med näsröst och röda ögon?

Jag är böjd för att anse höstsnuvan som den värsta av sjukdomar. . . .

*

Efter denna dystra höstbetraktelse låtom oss över gå till en gladare hösthändelse. Exempelvis föreningen "Svenska Konstnärinnors" ut-

ställning på Liljevalchs konsthall just nu. "Damernas egen" som alla dagstidningar döpt den till, dymedelst knyckande det epitet som Idun för länge sedan givit sig själv och även gav sin utställning förra året. Vi äro så smickrade.

Svenska konstnärinnor göres i allmänhet inte mycket väsen av, fastän många av dem vore värda mer uppmärksamhet. Därför är det roligt att nu se en samlad utställning av nutida svensk kvinnokonst. Det var tio år sen sist.

Utställningen i dag imponerar både med kvantitet och kvalitet. Och omsorgsfull organisation — i många detaljer märker man den specifikt kvinnliga arrangeringsförmågan. Men bland dess ljuvligare sidor fattas icke heller den ruschiga. Ty till utställningens kyrkliga avdelning behövdes en altarmålning. Var få den ifrån i en hast? Jo, det var bara att måla ihop en. Den engelskfödda och svenskgifta målaren mrs Jessie Dahlström åtog sig uppdraget att på nio dagar måla en altartavla. Resultatet ses på Iduns omslag denna vecka.

Liksom allting gått så bra i lås till utställningens öppnande hoppas vi att även fortsättningen får samma lyckosamma förlopp.

*

Huvudstadens nya stadsplanedirektör är tydligen inte någon man av slentrianen. Ty han har gjort det ganska originella och överraskande påståendet att Stockholm har för lite ljus och utrymme. Gatorna äro för trånga att släppa fram vare sig trafik eller ljus och alltför många hus vetta åt norr och få inte en stråle sol.

Så grundligt har den misstagit sig, som gått och trott att Mälardrottningen var den soligaste och luftigaste av städer. Man är ett förbenat relativitetsdjur, förstås, och har inte kunnat låta bli att anställa jämförelser med andra huvudstäder. Med Berlin, som ligger platt och torrt på en slätt, för att inte tala om Lon-

don, som lider den mest tänkbara brist på stadsplan med virrvarr av snirkliga gator och slutna kvarter. Paris, ja, där beundra vi en underbart vacker och storslagen stadsplan, men där finns också gamla, mörka gator. Och inte ska någon människa tro att parisaren tänker ändra dem eller bygga nya hus i stället för de gamla. Å, nej, man kan nästan sätta ett kors i taget, när man ser ett bygge i Paris. Parisaren tycker visst att hans stad är bra som den är.

Men här ska ommöbleras. Broar och tunnlar och stadsplaner vimla både i verklighet och på papper. Här ska bli rationellt och välordnat, ska jag säga, så att inte herr Svensson behöver vänta en sekund i sin bil vid gatukorsningen. När man ser och hör alla trafikprojekt i denna stad skulle man tro att ingen stad på jorden hade en sådan trafik som Stockholm. Och ändå är den myggtrafik jämfört med Londons.

Nå, därför att London har det tokigt behöva icke vi ha det. Och Stockholm har nu med sin belägenhet på öar ett särskilt kvistigt stadsplaneproblem. Försvaren kan dra fram många synpunkter. Och framförallt kan han säga något, som genast går till ett svenskt hjärta och retar svensk fåfånga: — tro icke vad håglösheten viskar. Sitt inte med armarna i kors och säg att allt är bra som det är, när farfar kunde leva här, kan jag göra det o. s. v. Ni kunde också bli misstänkt att höra till dessa arma romantiker, som föredra en gammal portal i Gamla sta'n framför en ändamålsenlig hyreskasern.

Men mot försvaret kan motståndaren sätta upp en gammal god dygd, som man brukar pränta i sina barn: förnöjsamhet. Och det finns nog många stockholmare, som inte finna mänsklighetens djupaste lycka i en ny bro och som äro ganska missnöjda med att förnöjsamheten inte är lite större hos Mälardrottningen. Men dessa äro förstas ohjälpliga dånickar.

E.BE.

Anders Österling litterär bedömare i Idun.

Ett medarbetarskap av högsta kvalitet har Idun lyckats förvärva därmed att medlemmen av Svenska Akademien fil. d:r Anders Österling från instundande 1 december ställer sin stora kapacitet såsom bedömare av poetiska alster till Iduns förfogande. Till vår licksom väl ock till andra tidningsredaktioner sändas icke så få dikter vilkas upphovsmän hoppas på trycksvärtans offentlighet. Det mesta av denna poesi är utan egentligt värde men bland en mängd banalt klingklang och efterhärminingsgods skönjer man någon gång ansatser som tillvaratagna skulle kunna bli av betydelse om de uppmuntrades. En skald av Guds nåde sådan som Anders Österling har ju framför andra det rätta ögat att urskilja de äkta pärlorna från de oäkta och har nu som sagt ställt denna sin förmåga till Iduns disposition och på samma gång till tjänst hos hela det skaldande Sverige. Från instundande 1 december är det nämligen så att varje poem som införes i Idun — det är ju över-

Anders Österling

Blir skaldernas vägvisare på väg till Parnassen.

flödigt nämna att här alls inte rör sig om de skaldestycken av redan välkända författare som vi då och då ha äran och nöjet att återge i våra spalter — ha passerat inför d:r Österlings granskande blickar och av honom utvalts framom mindre lyckliga medtävlare. De ha genom Anders Österlings inprivatur fått en hallstämpel som lyfter dem ett stycke ovanför de rätt betydelselösa gods som annars i form av mer eller mindre amatörmässigt skaldskap uppta spalterna. Naturligtvis är det dock inga fullt färdiga mästars verk som man får vänta sig att möta. Men man kan ha hopp att höra anslag vilka både ge glädje åt sinnet och löften för framtiden. Och Idun har anledning att å läsekretnens vägnar hoppas det bästa av denna litterära alstring under Anders Österlings hägn.

Redan nu kunna skaldestycken insändas så att den litterära kritiken får god tid att sovra och lägga fram inför offentligheten våra nya-
ste skalders poetiska alstring.

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

NÄR DEN LILLA PRINSESSAN KOM

HELA BELGIEN DELTAR I KRONPRINSESSANS LYCKA.

Den krönta vaggan.

LA PETITE ASTRIDS NAMN HAR åter svävat som snöflingor i luften vart man gått de sista dagarna i Bryssel. Alldeles som för ett år se'n ha de trogna rojalistiska brysselborna fylkat sig kring kronprinsparets palats, för att få se — ja, vad? Utsikten att få veta något om undret, som bebådats av sakkunskapen i går och som nu skedde däruppe i våningen där det lyst hela natten, var nog ganska minimal, helt säkert skulle ingen öppna ett fönster i flygeln och förkunna om det vore en prins eller prinsessa, men ändå blev skaran av väntande större och större. Allvarliga ämbetsmän stannade med portföljen under armen, arbetarhustrur, inom parentes ganska okammade så här dags, satte mjölkkrukan eller brödkorgen ifrån sig medan de gjorde ett fromt korstecken för den lilla kronprinsessan. Det påminner om scenerna utanför Vatikanen när en påve ligger på sitt yttersta, fast detta är en gladare tilldragelse. . . .

Det blev en prinsessa. — — —

Hur nyheten dunstade ut är inte gott att veta, men vid 8-tiden förkunnade blomster-

Både Sverige och Belgien gläder sig i dessa dagar åt att kronprinsessan Astrid lyckligt givit livet åt en liten dotter. Ett Brysselbrev skrivet på den lilla prinsessans födelsedag till Idun bekräftar den glada stämningen i Belgien och ger ett livligt intryck av miljön kring den lyckliga händelsen.

månglerskan utanför Sainte Gudule den för sina kunder, fiskarna på Senne ropade den till varandra och skolpojkar som traskade över "Place du congrés" konstaterade den med vemod i målbrottsstämorna. De hade berett sig på lite extra trevligheter, en extra lovdag. Adjö med den! Ingen människa kommer väl på en sådan idé som att ställa till fest för ett litet nyfött fruntimmer! — — —

Den som nog var mest nöjd och glad av allihop var den furstliga modern. Prins eller prinsessa — vem tänker på det, när man håller ett eget litet duktigt och välskapat barn i famnen! Vilka som nog också voro mäktiga stolta så var det väl de överlyckliga grandföräldrarna, de båda mödrarna som vakat natten igenom och varit de första som välkomnat lilla sessan till världen, den stolta farfadern och den rodnande fadern som gingo på var sin sida om vaggan när Europas ungdomligaste och sötaste mormor presenterade "vår lilla skatt". Gud signe prinsessan Ingeborg förresten, hennes ursprunglighet och solskenslynne förleder henne alltid att fälla något yttrande som faller som ett guldkorn på en stackars reporters magra teg. . . .

Apropos vaggan, eller rättare sagt vaggorna, så stod det två stycken sådana och väntade. Båda voro i det närmaste lika fina, smyckade med skyar av brysselspetsar, men lite skillnad var det ändå. Den som hade den högsta res-

Vaggan, där den nyfödda prinsessan ligger.

Ja, och så blev det salut för den lilla sessan ett par timmar efter hennes födelse. 52 kanonskott förkunnade nyheten som då redan var gammal i Bryssel.

I samma minut utvecklade tusen och åter tusen flaggor sin färgprakt. De svenska voro så rikligt representerade att man ibland kunde tro sig försatt till en stockholmsgata.

Redan på Sessans födelsedag började rader av officiella festligheter med döpelseakten i

Skolbarn vifta sin hälsning utanför kronprinsparets palats.

Alldeles som i Stockholm! — Brüsselbefolkningen i väntan vid slottet.

ningen på "himmeln" och var pyntad med kungliga kronor var avsedd att hysa en eventuell blivande tronföljare. Den mindre, ett litet underverk av skärt siden och spetsvolanger, skulle komma till användning om det bleve en prinsessa. Men det finns ingen bestämmelse för att en liten belgisk prinsessa inte får arva sina fäders vagga. Prinsessan Marie-José har också vilat i den krönta vaggan.

Bellevue-palatset (det första dopet, kallat "on-doiement") där prinsessan erhöll sitt namn *Josephine-Charlotte*. Josephine efter sin farfars syster och Charlotte efter sin gudmor och konungens grandtante, kejsarinnan av Mexiko.

Nu strömma lyckönskningarna i mängd in till det unga lyckliga föräldraparet i Bryssels slott. Och Europa, med Sverige och Belgien i spetsen går i febril väntan på det första porträttet av Josephine Charlotte av Belgien. Nu får kronprinsessan Astrid en liten rival om folkgunsten. Och skolflickorna skola inte riktigt veta om deras brevpapper ska prydas med Astrids bild som förut eller med hennes dotters. Men ännu dröjer det i alla fall tills de kunna köpa silkesstrumpor av samma slag som lilla Sessans, därvidlag har kronprinsessan supremati än så länge. . . . S. M.

De idealiska
heminstrumenten
Flyglar & Pianinon

Grotrian Steinweg
Kungl. Hovleverantör.

Ensamförsäljare:
HIRSCHS PIANOMAGASIN A/B
KONSERTHUSET
STOCKHOLM

HÄRVANS HEMFÄRGER i påsar
— lämpa sig utmärkt även för
Kallvattensfärgning.

TRE RÅD TILL MIN DOTTER

MÖDRAORD I IDUNS MÅNADSTÄVLAN.

Både råd av denna världen och den som är ovan ges av sign. H. M.

Mitt första råd är: förlora aldrig förbindelsen med evighetens värld. Även om detta för ungdomen klingar avlägset och främmande, så är det i alla fall en ton, som aldrig skall förloras. Det är själva livets ton. Den förnimmes på många sätt. När något känns allra djupast, något som man förstår har ett oändligt värde, då är det den tonen som vibrerar, då har människans innersta rörts, det som har förbindelse med evighetens eller andens värld. Det är denna väg, som aldrig skall förloras ty där befinner sig själva den andliga och även den kroppsliga kraftens urkälla.

Mitt andra lyder: Lär dig ett yrke grundligt. Det är under alla förhållanden nödvändigt. Det är bildande i högsta grad. Praktiskt, då det ger förmåga att försörja sig. Ideellt då det ger en säkerhet i ett oberoende, som även i ett framtida äktenskap är nödvändigt.

Med en grundlig yrkesutbildning följer en sund självkänsla, en förmåga att uppskatta andras och eget arbete, som också kommer det goda förhållandet till mannen till godo. Ett harmoniskt äktenskap vilar just på den rätta avvägningen av skänkandet och mottagandet, som är äktenskapets väsen.

Det tredje rådet kommer att röra sig om den unga flickans sinnesstämning.

Odling alltid ett glatt och vänligt väsen. Tro icke att sådant kommer av sig själv. Anse det som ett arbete, som skall övas och ständigt övas. Kom ihåg att det betyder andlig spänstighet under det att nedslagenhet, dåligt humör eller liknöjdhet ingenting annat är än andlig lättja. Du tänker kanhända att du ej är nedslagen utan orsak. Har du aldrig tänkt på att ingen konst är att vara glad, då man har något att vara glad åt, men att bibehålla det goda lynnet, trots motigheter, det betyder att du är modig, att du icke låter dig övervinnas, att du är starkare än motgångar, som drabba dig. Om du vill vinna någon kroppslig färdighet, så gäller det att öva, öva och åter öva. Hur kan då en andlig sådan vinnas utan motsvarande övning och härdning.

En väluppfostrad människa är ju ingenting annat än den som gör sin plikt, som inte glömmar andra, med ett ord som är andligt vaken.

Tro, hopp och kärlek.

R. M. R. har tre gyllene visdomsord för sin dotter:

Tro på livet. Tro på ett mål för livet, en god mening med det. Tro, att det finns något gott hos alla människor och att de äro här, för att detta goda skall tillväxa. Misströsta inte, om du också erfar mycket ont från dem. Låt dig inte nedslås, om de missförstå dig och tala illa om dig. Sök tappert att tro på det bästa hos dem, och till sist skall du finna det. Tro framför allt, att ditt eget liv har till mål att tjäna detta goda, hur det än må gestalta sig i det yttre, om din verksamhet blir inskränkt eller vid. Tro, att ditt liv

Som en sista axplockning i Iduns givande septembertävlan om uppsatsen i ämnet "Tre råd till min dotter" meddela vi dessa utdrag av mödraord.

kommer att efterlämna eviga och outplånliga spår.

Utan mål kan människan inte utträtta något av värde, och därför måste en mening med, ett mål för hennes liv finnas.

Hoppas alltid, men fäst inte ditt hopp vid fäjängliga ting.

Hoppet är den livgivande morgonluft, som ger nya krafter efter sorgens eller smärtans natt.

Den som alltid hoppas på nytt har en rikedom, som aldrig kan tagas ifrån henne.

Men fäster du hela din själ vid en småsak, då har du svårt att resa dig, när den ryckts ifrån dig. Hoppas på det som hjälper dig att leva: på mod, uthållighet, på kärlek, glädje och något att arbeta för.

Lev för att älska, men bevara också dig själv!

Livet är allas hjälp åt varandra. Att leva för sig själv ger olust och livsleda, den själviska förlorar sin själ.

Lyckan är att älska och arbeta, att ge sig själv åt något utom sig.

Men ödsla inte din kärlek på ovärdiga mål eller människor, spill inte dina krafter på småsaker, så att du sedan blir oförmögen till verksamhet för något större. Lär dig skilja på vad som är viktigt och vad som inte är det och offra, om så behövs det oviktiga för det större.

Vet, att om din gärning också syns dig obe-

tydlig, så kan du i varje handling, varje ord lägga in din själ.

Varje din handling, vart ditt ord och din tanke finnas kvar för evigt. Det intryck de, medvetet eller omedvetet, gjort på andra, finns alltid kvar.

Därmed kan du hjälpa till med det största av alla verk: att skapa mänsklighetens själ.

Du ser, min dotter, att jag erfarit det samma om livet och lyckan, som människor gjort före mig i alla tider, och som en filosof uttryckt med orden:

"Så äro nu dessa tre:

tron, hoppet och kärleken.

Men störst ibland dem är kärleken."

*

Lisa, som aldrig kommer.

Ett poem till lilla Lisa, som aldrig vill komma, skrives fyndigt av *Lisa-Mor*:

Lilla Lisa, många stilla stunder jag i tanken tryckt dig i min famn, dolda drömmars mål, det stora under, som jag blott kan nämna med ditt namn! Vål jag minns, då jag på väg dig trodde! Du först spelade på moderns sträng i mitt bröst och i mitt hjärta bodde. — Och omsider redde jag din säng.

Vad vi byggde ljusa luftslopp samman, dina öden vävde, våd vid våd, ömsom allvarsord och ömsom gamman! Och du fick en moders visa råd: "Lilla Lisa, du är född till lycka, goda änglar vaka omkring dig. Älska livet, låt ej sorger trycka. Se mot ljuset blott uppå din stig!"

Stunden kom, då du dig skulle visa — länge nog du väntats av din mor — men för första gången svek du, Lisa, och du lät mig få din äldste bror. Jag för honom snart dig nästan glömde, trodde, du för alltid från mig flytt, då en vacker dag jag åter drömde dina armar om min hals på nytt.

Liksom förr vi höllo samtal långa: "Ljus och mörker växla i vår värld, genom livet leda vägar många, följ de solbelysta på din färd! Låt ej locka dig mot skumma gränder, var dig själv, och lita på din Gud! Håll ditt hjärta rent och dina händer,

Åter ligga dina näpna kläder redo, och din säng står vit och ny, och din mor sig åt din ankomst gläder. — Huru nämns du åter narras, fy! Kalle får en bror och ingen syster, Lisa kan man inte lita på. — Nå, så gör då, Lisa, som dig lyster! — Lite tråkigt var det allt ändå.

Lisa än en gång försvann, men åter klappar hon på modershjärtats dörr. — Har du ångrat dig och står och gråter Varför ville du ej komma förr? — Nu jag ser min Lisas ögon stråla, och hon klänger sig omkring min hals, och vi hålla på att åter måla Lisas öden, som knappt börjat alls:

Lägg på minnet än ett råd, min Lisa: "Bli ej falsk och bruka icke list! Älska ljuset, gå i ljus och visa själv ett ljus mot ljuset först och sist! — Låt nu se, du mina råd vill följa, och låt Lisa äntligen bli ditt namn, annars kan jag inte för dig dölja: aldrig mer du vilar i min famn."

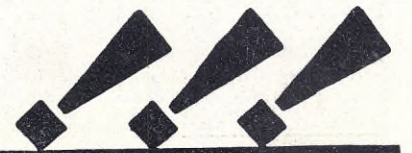
LISA-MOR.

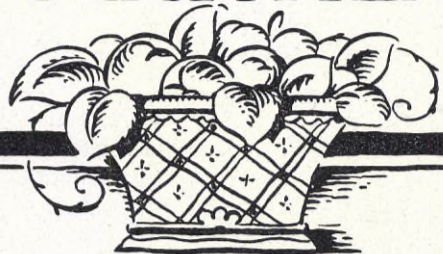
Grevinnan Karin Wachtmeister, född Böttiger, maka till greve Arvid Axelsson Wachtmeister, Stockholm. (Porträtt från Jensens Atelier.)

Ahlgrens
NOBLESS
Ger djup glans — Smetar ej.

IDA B. GOODWIN'S JUBILEUMS-ARTIKLAR

SÅ SNART TALET FÖRES PÅ ENGELSKAN — hurudan hon är, hurdan hon ser ut, se vi allt för lätt ett par, tre färdiggjorda klichéer med underskrift *en engelska* för vårt inre öga. Den ena av dem visar en dam av obestämd ålder, fullkomligt könlös, fullkomligt charmlös i grå tweed-kostym, låga klackar, tidtabell, "moraliska åsikter" och med en ständig längtan efter "just a cup of tea".

Klichén är gjord efter den art av släktet man sett i större eller mindre flockar på alla kontinentens turistorter. Den andra är tagen från engelska akvarellmålningar och från de kolorerade planschererna i engelska jultidningar och föreställer den blomlika skärhyade, litet uppnästa och mycket kruslockiga engelska ungmön. Den tredje och nyaste klichén levereras oss i översättning av mondäna komedi- och romanförfattare. ("Storstädning", "Den gröna hatten" o. s. v. i oändlighet.) Den visar engelskan som hyperelegant drawingroom-figur, giftig och skön och demonstrerande sitt fördärv under alla dygnets timmar, än i hovdräkt, än i pyjamas av georgette. Alla dessa tre klichéer äro kopior av kopior, missvisande lika mycket som den populära lyxfilmens dockor förfälska bilden av t. ex. den unga amerikanskan av idag. Den visar något av skum och bubblor eller något av bottenheten hur man vill kalla det, inte själva musten.

När vi svenskor träffa en engelska i verkligheten och inte bara i den industriella förströelse-litteraturen känna vi sympati och frändskap med henne. Inte underligt, våra förfäders vikingablod flyter ju också i någon grad i hennes ådror. Ja, jag tycker nästan att hon bevarat mer av vikingalynnets arvedel än vi nordmannaättlingar i mera rakt nedstigande linje.

Det är *en* sak jag beundrar alldeles särskilt hos engelskan: hon har *hållning*, en personlighetens hållning. Det är en egenskap som träffas hos den kultiverade engelskan, men också hos flickan bakom disken i brödboden och hos den kapotklädda hjälpgumman i ett snabbigt boardinghouse. Det är en självrespekt som bottnar i klassmedvetande och tradition, respekt för *klassen*, för andras och för sin egen. Vaktmästarens hustru tycker om att chefens fru är "real lady", bysmedens gumma är stolt över att godsets härskarinna har furstinnelater. Det behöver ju inte sägas att en stor omvispning av klasser äger rum också i England, krigsverkningar, ekonomiska omvälvningar, dankonfektion, revolution och politik. Det strävas och klättras från en klass gränsmärken till en annan och den engelska vampyrens och societetsklättrarens urbild,

En "gentlewoman."

Av

Ida B. Goodwin.

Med sin genom talrika resor, frändskap och vänskapliga förbindelser rika erfarenhet om den engelska kvinnan har författarinnan fru Ida B. Goodwin tecknat ett porträtt av henne, som är värt att studera. Ty i engelskan göra vi bekantskap med "gentlekvinnan", säger fru Goodwin, och det är en stimulerande bekantskap, ett exempel att begrunda och efterlikna.

Thackerays odödliga Becky Sharp har många och djärva yngre systrar på Fåfångans marknad av idag.

Men i stort sett har engelskan mod och självrespekt nog att vara den hon är. Därigenom är hon i sitt sätt att vara naturlig och avspänd från stelhet och falsk förnämhet som ju bara är bristande självrespekt. (Liksom "flotthet" och för stora drickspengar är en manifestation av feighet.) En engelska kan vara ofantligt högmodig, men hon är i alla fall sig själv också då, hon är inte tillkrånglad, hon gör sig inte högre än att hon går i land med det. Lika litet går engelskan i undanskjuten ställning och bär på surhet och förgrämdhet — åtminstone putsar hon bort sådant själens slagg, så att ingen annan märker det. Hon har både så mycket common sense och mycket stolthet att hon föraktar avundsjukan och den fula lusten att "kväsa". Men det är ju fel som påstås frodas mer i de små nationerna än i världshärskarriken.

Det är den engelska kvinnan som har den stora förtjänsten om det engelska umgängeslivets fasta och på samma gång lätt fungerande former. Det är en lättnad och en kraftbesparing denna umgängets ritual, som en engelska kan på sina fem fingrar. Hon är mycket ytligare än svenskan — kanske — men hon kan konsten att le emot en och att säga sina ytliga fraser så att de bli en symbol för älskvärdhet, också om hon säger samma fras till trettio olika personer på en och samma fest. Vi kritiska svenskor tycka att engelskorna äro naiva för att de tala om spel och sport och väder och hundar och hobbies. Men en engelska anser det mycket dålig ton att vara underhållande på andras bekostnad, att "psykologisera" över sin frånvarande nästa. Jag har en engelsk väninna här i Stockholm, en fint kultiverad kvinna. Hon känner många

svenska hem av dem som göra anspråk på att vara kultiverade. Men till hennes förvåning för man där med sina umgängesvännen en konversation, som går obarmhärtigt ut över frånvarande bekantas ekonomi, klädräkningar, familjetvister och snedsprång — skvaller rent ut.

Min vän från England kunde inte tåga med att hon fann det direkt stötande hur föräldrar — av slapphet eller av road nyfikenhet — låta sina barn komma hem och haspla ur sig skvalverhistorier om lärare, kamrater och deras hem och föräldrar. I engelska hem få barnen mycket grundligt veta att sådant "gör man inte". Man sysslar inte ogrannlaga med andras angelägenheter, man pratar inte bredvid munnen. Jag har en känsla att jag skulle be henne tåga med en sak hon förstod var ett förtroende.

I engelskans umgängeslag ingår att inte göra besvärliga frågor: varför kommer du inte i kväll? vad skall du ha för dig i stället? etc.

Engelskan har många egenskaper som falla under definitionen på en "gentleman". Hon har ridderlighet och "pluck". Synden värre än andra är sjäpighet och feighet. En engelskas handstil är vacker och med manligt kraftigt tycke. Modet är egenskapen framför andra. Det håller henne uppe i alla vidriga lägen. Modet gör henne till hjältinna och trosvitne och martyr. Hennes överskott på energi och mod har gjort henne till frälsningssoldat och suffragett, till religionsstifterska och hälsoprofet, till upptäcktsresande och till kolonist. Och i dessa yttersta dagar inte bara flyger och simmar hon, hon reformerar och schockerar med ett frejdigt mod som nästan skräckslår oss betänksamma nordbor. *Fair play* är hennes fältrop.

Engelskan, det vi mena med engelskan som typ, är en ras- och klassprodukt, som det tagit många generationer att fullända.

Den engelska skönheten är högre och slank, gudinnelik till hållning och med ett ansikte modellerat som en antik marmorpsyke.

Burne Jones och Rosetti och Gainsborough möta oss alltjämt i livslevande kvinnotyper, mest inom de högre klasserna eller någon gång bland den lantliga befolkningen. Storstädernas masstyper äro mera som folket är mest i storstäderna i Europa. I engelsk litteratur äro de stora kvinnogestalterna engelsktypiska i den mån de tillhöra de kulturbärande klasserna. Merediths Dian of the Crossways, Clara Middleton, Roce Jocelyn kunna *endast* vara engelskor. En engelska i äkta mening är en *gentlewoman*.

**EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL**

ALLA SOM BAKA HEMMA

inse värdet av Ekströms Jästmjöl. Ju bättre brödet har jäst i ugnen, desto bättre, mera välsmakande och lättsmält blir det. Använd därför alltid Ekströms Jästmjöl.

— Cream-Phosphatpulvret med den underbara jäskraften.

ETT MODERNT HELGON

DEN LILLA "HJÄRTERÖVERSKAN" SOM ÄR FRANKRIKES MÄKTIGASTE KVINNA JUST NU.

"DET ÄR JU REN FÖRSPILLNING AV människoliv. Att gå och gömma sig i ett kloster, är ju att gräva sitt pund i jorden."

Så där yttrade sig en ung svensk, som varit på biografen och beskådat den heliga Theresias liv och leverne. Men den unge mannen talade i fåvitsko.

Den heliga Theresia av Lisieux är för närvarande den mäktigaste kvinnan i Frankrike och Belgien. Lite varstans i kyrkorna finner man ett altare helgat åt henne, och evigt friska blommor dofta kring hennes bild. Jag har på sina ställen sett ett tjugotal blomsterkvastar trängas vid hennes fötter, Guds moder får ej hälften så många. Theresias fagra unga gestalt med famnen full av rosor träder till mötes i tusende hem, hennes namn står på tusende affischer och tusende tiggarbrev, varje större stad står med ett Theresia-hus, och över allt och alla strör hon sitt rosenregn.

Och hon var en helt vanlig liten fransyska född 1873 och bara tjugufyra år, när hon dog. Inte har hon levat förgäves. Inte har hon begravt sina pund. Vilken växelbank skulle väl ha betalat större ränta på hennes kapital än den heliga katolska kyrkan?

Det var under kriget hon började sin egentliga verksamhet. Mitt under kanonernas brak gjorde hon sin entré, i skyttegravarna och på slagfältet uppenbarade hon sig i hela sin strålande ljuvlighet för den sårade och döende soldaten och bäddade en mjuk bädd av rosenblad för hans värkande lemmar.

"När jag är död, skall jag låta regna ner rosor över människorna", hade hon lovat på sin dödsbädd, och människorna togo fasta på hennes löfte, och i sina dödsqual vände sig Frankrikes och Belgiens soldater till den lilla kvinnan, som givit det sköna löftet. "Jag vill tillbringa mitt liv i himmelen med att göra gott på jorden", hade hon också sagt, och mångtusenstämmigt ljuder i dag vittnesbördet att hon hållit sitt ord.

Thérèse Martin var född den 2 januari 1873 i Alençon, och hennes mor gick tidigt bort. Hennes äldre systrar gingo i kloster, och dit gingo ock alla Thérèses tankar, så långt hon kunde minnas tillbaka. Familjen flyttade till Lisieux, och där fanns ett karmeliterkloster, tillhörande de kvinnliga barfotakarmeliterna, de strängaste av alla nunnor, som till grundarinnorna ha den stora spanska Thérèsia av Avila.

Pingstdagen 1887, Thérèsia var då fjorton år gammal, gick hon fram och satte sig vid sin fars sida med ögonen fulla av tårar.

"Vad har du på hjärtat, min lilla drottning?" frågade han.

Då anförtrodde hon honom sin längtan till klostret, och han grät, men sade endast att hon var för ung för att ta ett sådant steg. Snart fick hon ock veta att Karmel stadgar att ingen får upptagas där före fyllda tjuguet år, men beslöt att söka dispens och begav sig till biskopen i stiftet. Han frågade om hon länge närt klostertanken, och hon svarade:

"Ja, mycket länge."

"Mer än femton år kan det väl knappt ha varit", invände han leende.

"Nej", svarade hon, "men inte många år mindre."

Biskopen kunde ej ge dispens, och hon beslöt att vädja till påven. Hennes gode gamle

Thérèsia av Lisieux.

Av en liten nunna som blev helgon och som dyrkas av hela den katolska världen gör d:r Laura Petri här en rörande och roande skildring.

far ledsagade henne till Rom, och med snabbhet och fattning viskade hon fram sin bön mitt under den stora allmänna mottagningen i Vatikanen.

"Helige Fader, jag utber mig tillåtelse att inträda i Karmeliterorden, fastän jag är bara femton år."

"Mitt barn, rätta dig efter vad dina överordnade besluta."

"O helige fader", ropade hon som gällde det hennes liv, "om du säger ja, säga alla ja."

Några månader senare fick hon meddelande från abedissan på Karmel att hon var välkommen dit, och Marie Bebådelsedag 1888 gjorde hon sitt inträde där blott femton år gammal. Efter ett knappt års förberedelse ifördes hon klosterdräkten, och iförd slöja och krona fördes den sextonåriga lilla gudsbruden vid sin fars arm fram till altaret.

Efter vigseln vid altaret ledsagade fadern den unga bruden till det inre gallret, som för

Grevinnan Malla Wachtmeister, född Bennet, på Christineholm vid Nyköping, en av societetens grand old ladies, fyller den 28 oktober 90 år. Grevinnan W. är änka efter kaptenen, greve Carl Fredrik Wachtmeister.

alltid skulle skilja honom från hans dotter, och tryckte avskedskysken på hennes panna.

Thérèse hade utbett sig en brudgåva av sin himmelska brudgum: att det skulle vara snö på hennes bröllopsdag. Det såg föga hoppfullt ut, ty dagen ingick grå och töig. Men då hon efter vigseln steg över klostrets tröskel och infördes på det fridlysta området, såg hon marken täckt av ett täcke av nyfallen snö. "Var finns den dödlige", jublade den lyckliga bruden", som kan låta en enda flinga falla ned från himmelen för att glädja sin brud?"

Ett hårt liv väntade henne i klostret, och redan tjugufyrafårig var hon en bruten blomma. På sina överordnades befallning skrev hon sin självbiografi. Första delen gav hon titeln *Historien om en liten vit blomma*, men boken i sin helhet har fått namnet *En själs historia*. En barnslig naiv ton genomgår det hela, men boken har blivit mottagen med hänförelse och översatt till många språk. Även de svenska katolikerna ha förra året utgivit en mindre levnadsteckning av Thérèsia av Lisieux.

Den unga karmeliternunnan bekänner sig ha vandrat "de små själarnas väg", "den andliga barnastigen", kallar hon den. Hon uppträder utan några som helst pretentioner, hon har intet storverk utträttat, endast varit trogen i det lilla; men likväl, den 14 augusti 1921 förkunnade påven Benedictus XV hennes "hjaltemod och dygder". Genom övandet av "barnadygder" har Thérèsia av Jesusbarnet vunnit fullkomningen. Och fastän det enligt kyrkans bestämmelser måste taga minst femtio år mellan en persons död och beatifikation, blev Theresia redan 1923 saligförklarad av Pius XI, som två år senare även kanoniserade henne och inskrev hennes namn i helgonens gyllene bok.

Och den 30 september är det hennes festdag, då de katolska kyrkorna över hela världen läsa mässor till hennes ära. Den heliga Theresias litania är förtjusande, det heter bland annat:

"Själamoder, hjärteröverska, rosenströerska, praktfulla blomma från Karmel, du den katolska kyrkans härlighet, du strålande stjärna vid det himmelska hovet, heliga lilla Thérèsia av Jesusbarnet, bed för oss."

Den katolska kyrkan förstår att tillvarataga sina helgons charm, och lilla Thérèsia är en makt i den katolska världen. För varje dag gör hon nya under. Hennes namn nämnes just nu i samband med den stigmatiserade bondkvinnan i Bayern, som legat blind och lam i sju år, men på Theresias saligprisningsdag gled slöjan bort från hennes ögon, och på Theresias kanonisationsdag gled hon själv in till den lama, vidrörde hennes förtvinade lemmar, och den sjuka stod upp.

Heliga Thérèsia har ett fast grepp om själarna. Poesi och oskuld utstråla från henne. Hon är det stora krigshelgonet, skapat av den stridande och lidande mänsklighetens gränslösa behov av kärlek och frid. Hos henne är balsam från krigets sår.

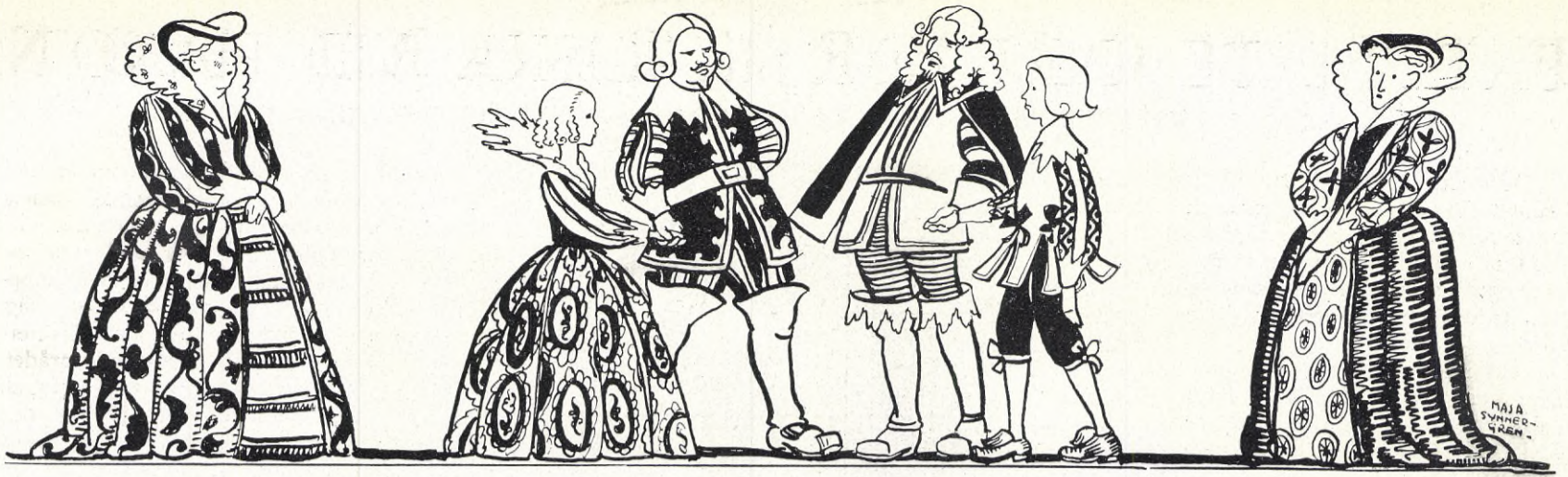
LAURA PETRI.

Blodbrist övervinnes snabbt med IDOZAN, erkänt bästa järnmedicin. Angriper ej tänderna. Förordas av läkare. Fås å alla apotek — Begär originalflaska å kr. 3: 50

IDOZAN A svagt avförande. **IDOZAN B** ej avförande.

Drick **Champis** överallt — men begär det kallt!

RING bryggerier och vattenfabriker.

GIFTAS MED ELLER UTAN FÖRÄLDRARVÄLSIGNELSE?

FÖRÄLDRARNA STIFTADE DE KLOKA ÄKTENSKAPEN, DEN STORA KÄRLEKEN HÄVDADE SEDAN SIN RÄTT OCH NU ÄR BÅDE FÖRÄLDRAMYNDIGHET OCH KÄRLEK DÖD, SÄGER ANNIE ÅKERHIELM.

DET ÄR EN KÄND SAK ATT "FÖRR i världen" var det kontrahenternas föräldrar och icke kontrahenterna själva, som beslöt ett äktenskap. "Förr i världen" är ett mycket obestämt uttryck, men det gör i detta fall ingenting, ty vi kunna gå tillbaka århundrade för århundrade, ja, årtusende för årtusende, och skola alltjämt finna det så. Om vi tycka om det eller icke, måste vi med blicken fäst på historien säga: det är det normala. Det har väl i alla tider då och då hänt att en man i självständig ålder eller yngre, beslutat sitt eget giftermål; men bruket av bönen, även i sådana fall, och det ännu till dels kvarlevande bruket att närmaste äldre anförvanter "giva bort" kontrahenterna vid vigseln visa, att detta självbestämmande var i viss mån abnormalt och behövde bemanteras av ett rent konventionellt förfarande. Även den man som gifte bort sig själv förhandlade emellertid med flickans fader; var någon gång också kvinnan bestämmande part, så var det en myndig änka som styrde och ställde på egen gård eller skötte sin egen verkstad och affär. Hon hade på sätt och vis ärft även den hädangångne makens bestämmanderätt, och i kraft av denna valde hon hans efterträdare.

När endast "rötäggen" reagerade mot föräldramyndigheten.

Så länge samhällsförhållandena äro stabila och traditionernas muskelyväv frisk och röd och levande, är äktenskapet i främsta rummet släkternas sak och först i andra rummet individernas. Dessa böja sig för släktens beslut, eller kanske rättare, de känna släktens vilja inom sig, fullgöra dess beslut och älska varandra i kraft av dess sanktion. Ty under sådana förhållanden är det blott ett försvinnande fåtal — och dessa till största delen "rötägg" — som reagera mot den bestående äskådningen; de flesta anpassa sig, ty det hela varav de äro en del lever i dem. Kärleken har också i sådana tider ett dåligt anseende, så snart den reser huvudet och vill gå egna vägar. Den är förvillelse, dårskap, syndig lusta, djävulens ingivelse. Och den var ju onekligen en förvillelse; det är allt som bryter mot en levande och allt genomträngande sedlig äskådning, sådan släktäskådningen var.

Där individualismen börjar, där börjar

Föräldrarnas bestämmanderätt över sina barns val av livsledsagare är ett ämne, som säkert intresserar att diskutera. Författarinnan Annie Åkerhielm inleder med en orienterande artikel, som slutar med en ganska pessimistisk framtidssyn. Vad säga våra läsarinor?

också samhällsupplösningen. Det är egentligen så självklart att det icke behöver sägas. Det hela lever icke längre sitt överordnade liv i och genom individerna; då måste det hela dö, ty det har icke något annat sätt att leva. Institutioner och traditioner bestå icke längre än de hypostaseras, verka med överindividuell auktoritet; när de underställas den enskildes kritik och denna anses lika suverän i var och en av sina millioner skiftningar, då är deras öde givet.

Den stora kärleken pockar på sin rätt.

Individualismens genombrott på det erotiska området skedde först riktigt i och med romantiken. Det var den som till större delen bestämde adertonhundralets äskådning på detta område och som också bestämt min. I alla händelser hör jag till dem som hyllat, och hyllar alltjämt, den stora kärlekens ideal som något av det vackraste som upprunnit på denna jorden. Den kärlek nämligen som förenade själ med själ och först som följd företeelse dessa själers fysiska uppenbarelse; den kärlek som föddes i ett snö vitt jungfruhjärta och vars väsen var "trohet intill döden". Ja, man älskade att tänka sig denna trohet fortsatt efter döden, att dessa båda själar hand i hand, i gudomlighetens skifteslösa glans, skulle lyssna till änglaharpornas toner från evighet till evighet. Ty denna kärlek var just en individualismens apoteos; sällheten låg i en individualitet och i denna enda i universum; alla de andra voro, sedan den heliga kärleken tänts, otänkbara likt apor, vilka än deras personliga företräden kunde vara.

När romantikens kärlek stod i sin fulla blomstring och var de ungas ideal, då hade ännu föräldrarna sina rötter i den gamla äskådningen och delade i rätt stor utsträckning dennas misstroende mot kärleken över huvud taget; den var dårskapens broder, hade ju det snusförnuftiga sjuttonhundralet inskräp. Det nya kärleksidealet förstodo de

gamla icke, och de unga älskandes ofta exalterade ord och åthävor styrkte deras tro att det hela var "ett skönt vanvett" som ej kunde bestå. Den gamla släktäskådningen hade redan förlorat betydligt av sin styrka, men föräldrarna ansågo sin plikt kräva att de med sina oförvillade ögon vakade över de unga och så långt deras myndighet och inflytande sträckte sig sökte inverka på deras val eller rent av välja för dem i enlighet med klokhetens fordringar.

Genom hela adertonhundralet sträcker sig den individualistiska äskådningens segertåg — ända fram till våra dagar. Föräldramyndigheten trängdes tillbaka från position till position. Nu är den död — men märkligt nog den stora kärleken även.

Adjö åt både föräldramyndighet och romantik?

Nutidens typiska uppfattning är att föräldrarna inte ha något att göra med barnens giftermål; de få tacka till om de bli under rättade förrän annonsen står i tidningen. Men det egendomliga är att föräldrar och barn liksom bytt ståndpunkt sedan förra seklet. Ty föräldrarna ha ännu inom sig en rest av dettas romantik, medan sista droppen därav redan förrunnit ur barnens ådror. Nu torde det oftast vara föräldrarna som chockeras av barnens krassa illusionslöshet och rent förståndsmässiga syn på giftermålet. Det slog mig, i förbigående sagt, vid nedskrivandet av rubriken, att ordet äktenskap icke längre passar; det har ett visst outplånligt skimmer av helgd över sig. — Det torde vara föräldrarna som föra trohetens talan — när någon gör det; det torde vara mormodern som lyfter upp det lilla barnbarnet på sin arm och säger med en återstod av patos i rösten: skall du då lämna ditt barns far? — medan dottern sätter hakan fram och svarar kallt: det kan inte hjälpas. Var och en är sig själv närmast.

Hur skall det bli i nästa generation? Det finns nog de som mena att det skall bli bättre. Unga föräldrar, säga de, skämma inte på långt när så mycket bort sina barn som de själva blevo bortskämda.

Det tror jag också. De ha inte varit med all sentimentaliteten och svamlet om "barnets

(Forts. sid. 1050.)

CAP
Pom-Pom

Yppersta kvalitetschoklad i
Palmery och Mjolk
i originalaskar å
1 krona (170 gr.) • 50 öre (80 gr.)

SÄTT INTE DEN OMUSIKALISKA VID PIANOT!

PIANOSPELNING ANSES NUMERA INTE OBLIGATORISK I EN UNG DAMS UPPFOSTRAN.

Författarinnan fru *Fanny Alving* tycker inte om tvång och kax:

Min ena dotter är absolut omusikalisk men älskar att läsa i fred — varför skall hon plåga sig själv, Gud och hela världen med att spela piano? Min andra dotter är mycket musikalisk, har lätt för att spela och tycker det är roligt att spela. Men tror Ni hon spelar — nej då. Det är väl mitt fel kan jag tro, som inte bråkar. Men upprigtigt sagt, värdet av att kunna hjälpligt spela ett stycke på piano tycker jag inte är värt bråk och kaxande. Något intresserat och allvarligt studium av musik kan det ändå aldrig bli tal om för en skolflicka som har en massa andra plikter att fylla och som dessutom i någon mån delar kamraternas sportintressen.

Husets dotter har spelektion.

der sin skoltid, men vår läkare rådde henne att använda den tiden till fäktning och promenader. Hon gillade naturligtvis ett sådant arrangemang i högsta grad och har aldrig ångrat det. Och hon hade större nytta av sin goda kroppskonstitution när hon kom in vid gymnastikinstitutet, än vad hon skulle ha haft av färdighet i pianospelning.

Hon med musikbegåvning skall tvingas, anser grevinnan *Estrid Bielke*:

Min lilla dotter, 11 år, är utpräglad musikalisk och har lätt för att lära sig spela, men att hon som alla andra barn är en smula lat och vill slippa undan övningarna, är bara mänskligt. Hon slipper inte, det vill jag bara säga. Musikbegåvning är en alltför dyrbar skatt

för att vårdslösas och äventyras av ren slapphet. En musikalisk person, vilken som barn tilläts att spela eller inte spela alldeles efter eget behag kommer en gång att förebrå i stället för att vara tacksam mot sin svaga moder.

Var och en skall ägna sig åt det hon har fallenhet för, menar professorskan *Anna Jacobæus*:

Min äldsta dotter, 14 år har musik till älsklingsstudium. Ingenting sköter hon mera perfekt än sina pianolektioner och pianoläxor och tiden räcker ändå till för andra plikter. Dottern nummer två är däremot omusikalisk, men älskar böcker, tråkigt nog mest "roliga" böcker. Hon slipper spela och får läsa, jag tänker som så att en bok, skriven på god svenska, alltid har något att lära. Hon som inte vill spela, har också ett levande intresse för arbetet i trädgården på vårt lantställe, för blommor och djur. Så jag tycker det är bra som det är.

Varför spela när man har mera nytta av gymnastik frågar fru *Maja Alvin*:

Det hade nog varit min önskan att min dotter skulle tagit regelbundna pianolektioner un-

Pianospelning anses numera inte obligatoriskt tillhöra en ung dams uppfostran såsom framgår av dessa föräldrars svar till Idun på vår fråga, föranledd av några uttalanden från pianolärare i ett föregående n:r av Idun. Många ungdomar — och många grannar! — skola dra en lättnadens suck vid detta budskap. Och varför skulle också den omusikaliska plågas med pianospelning?

Iduns tävlan för oktober.

En ny månad och en ny månadstävling för Iduns läsekrets. Som ämne för oktobertävlan sätter Idun upp rubriken

Fortsättningshemmet.

Vad betyder det? frågar Ni. Jo, med detta ämne avser Idun att fråga sina läsarinor hur ett hem skall byggas upp praktiskt från början. Hur skall man ordna sitt hem och köpa sina möbler alltifrån den första lilla dubletten för att dess inredning skall kunna följa en livet ut eller på annat sätt praktiskt användas? Svar, gärna med illustrationer märkta "Oktobertävlan" före oktober månads utgång. 100 kr. i pris.

VAR ÄR HEMBITRÄDENAS MECENAT?

STORA SUMMOR DONERAS MEN ALDRIG TILL HEMMENS ARBETSKÅR.

FRÅGAN OM HUSASSISTENTERNAS ålderdomstrygghet har nog sedan länge legat ansvarskännande husmödrar varmt om hjärtat och har en oerhörd betydelse. Det husliga arbetet är värt att betraktas som en verkligt betydande insats i världsmaskineriet men trots detta stå så många oförstående inför det faktum att det är hemmen som bildar staten.

Men hur lösa denna pensionsfråga?

Genom att bättre utnyttja de summor som varje år skänkas bort till många gånger rätt onyttiga företag. Jag tänker nu närmast på sporten. Bara en enda boxningsmatch inbringar en summa av vilken endast en liten del skulle räcka till grundkapital i en fond till detta behjärtansvärda företag.

Så ha vi alla de stora donationerna som årligen skänkas till olika ändamål. Det är förvånansvärt att våra stora mecenater förbise den betydelsefulla insats dessa husassistenters

Otvivelaktigt gör signaturen här nedan en tänkvärd fråga i samband med Iduns upptagande av spörsmålet om hembiträdenas ålderdomsförsörjning. Var finns mecenaten och andra intresserade krafter, som ordna hembiträdenas pension?

arbete utgör i samhället rent nationalekonomiskt sett. Bland de förmögnare klasserna finnas så många behjärtade män och kvinnor som säkerligen inget högre önska än att få kunna organisera ett företag som skulle bli till sådant gagn för deras medmänniskor.

Fördelarna av denna ålderdomstrygghet äro uppenbara. Intresset för det husliga arbetet skulle stegras. Yrket i sig själv finge högre anseende och lönerna komme att utjämnas. Detta sistnämnda vore av stor betydelse för mindre välsituerade husmödrar som nu få nöja

sig med underhålligt arbetskraft eller också helt försaka all hjälp och själva arbeta ut sig.

Hur många bildade flickor finnes det som äro hemlösa och av ekonomiska skäl eller klenhet tvingas att taga plats som sällskap i familj. Vad ha dessa flickor för framtid utan en tryggad ålderdom?

Just nu översvämmas arbetsmarknaden av en massa nyutbildade skolkökslärarinnor. Vad ha dessa för betydelse för hemmen i allmänhet i det praktiska livet, och dock ger staten varje år stora summor till underhåll åt skolköksseminarierna. Varför då inte årligen skänka en summa till en fond åt de tusental som arbeta för hemmen utan någon förhoppning för framtiden.

Om bara intresset för denna idé kunde väckas skulle säkerligen denna tanke kunna genomdrivas med litet god vilja och intresse från husmödrar Sverige runt.

E. R.

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

(uttalas: SARJANA)

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.75, 3.50, 6.75 o. s. o.

DEN ENSAMMA TILL DE ENSAMMA

FRÖKEN ROSALIE SJÖBERG SOM GAV HELA SIN FÖRMÖGENHET ÅT
SINA FATTIGA MEDSYSTRAR.

Fröken Rosalie Sjöberg som Akademi elev.

Sjöbergsgården vid Högbergsgatan.

Fröken Sjöberg under senare år.

VAD STÄMMER MERA TILL VÖRD-
nad än en nyligen avliden persons rum, där
gamla nötta bohagsting, ett halvfärdigt hand-
arbete, märket i en bok nästan kommer en att
känna närvaron av den som nu är så långt
borta och vet så mycket mera än vi . . .

Uppe i den gammaldags strandvägsvåning
som fröken Rosalie Sjöberg bebott i 25 år
går en av hennes mångåriga väninnor,
och ställer med den döda vännens tillhörighe-
ter. Någon nära anhörig som kan göra det
finns inte, då fröken Rosalie var den sista av
syskonkretsen och alla systrarna dogo ogifta.

Gulnade brev, gamla porträtt, papper av alla
slag och en mängd småsaker som vi kvinnor
av ålder älskat att förvara i våra gömmor,
samlas i högar på bord och fylla klädkorgar
till brädden. Ur en gammal sek-
retär plockar just fru Nyström
fram ett häfte, vars sidor från
pärm till pärm fyllas av ordentlig
gulbrun pränt.

Det är Rosalia Sjöbergs anmärk-
ningsbok från år 1857, således en
tidpunkt då hon var 10 år gammal.
Betygsgraderna äro A, AB, C och
D. Det sista är det sämsta som
finns och skulle den ödesdigra
bokstaven komma att stå i upp-
förandekolumnen betecknar den na-
turligtvis höjden av slarv och
odugd. Men icke desto mindre
hitta vi den ett par tre gånger i
sagda kolumn under samma ter-
min! Tätt inunder står noggrannt
angivet varför den svåra anmärk-
ningen givits. "För spräcking av
en karaffin." "För utslagning av
bläck." "För plump."

Vi skulle vilja veta vad för an-
märkningsgrad lilla Rosalies strän-
ga lärarinna skulle använt om hen-
nes elev tagit upp en puderdosa
med spegel och ogenerat pudrat
sin lilla nästipp!

Fröken Rosalie Sjöbergs ståtliga donation
som efter hennes död nyligen tillkännagivits
blir en varaktig glädjespridare till många små
torftiga kamrar, där ensamma kvinnor hellre
tiga och halvsvälta än de vädja vare sig till
den organiserade välgörenheten eller de rika
släktingarna om sådana också finnas. Den
blida och varmhjärtade donatorn har levat
som en av de stilla i landen och det var först
med hennes bortgång som hennes namn blev
känt i vida kretsar.

Det var andra seder när Rosalie Sjöberg och
hennes systrar sprungo omkring uppe på Söder
i mammelucker och stenhårt flätade hårkran-
sar vid örönen. Deras fädernegård låg vid
Högbergsgatan och gamla avbildningar av så-

På sin sjuttioårsdag den 4 oktober blev huvudredaktören för Söderhamns Tid-
ning, fru Aurore Grandien, föremål för omfattande hyllningar icke blott från
sin hemstad — där hon jämsides med sitt krävande arbete för tidningen,
som under hennes regim utvecklats till ett av landsortens bäst redigerade or-
gan, tagit verksam del i en mängd sociala frågor — utan också från kolleger
landet runt. Även regeringen frambar sin hyllning: fru Grandien tilldelades
"nämligen på sin högtidsdag medaljen i guld av femte storleken med inskrift
"Illis quorum meruere labores".

väl gård som gata te sig för våra ögon som
den nättaste lilla småstadsidyll. Bakom den
stora inkörsporten dolde sig ett av Stockholms
största bryggerier, både fadern och farbrodern,
som också var affärsman på Söder, voro myn-
diga män i staden. Naturligtvis kunde inte
de unga mamsellerna Sjöberg tänka på att "bli
något" sådant var inte comme il faut på deras
tid. Men Rosalie gick igenom Musikaliska
Akademien. Hon var sällsynt musikalisk och
skulle säkert kommit långt om hon utbildat
sin talang för konsertstraden. Dessutom var
hon vacker, ett icke alls föraktligt plus för en
konstnärinna. Många som minnas henne från
yngre dagar säga att hon var en skönhet, ett
påstående som visst inte motsades av den ståt-
liga silverhåriga åttioåringen, med den strå-
lande blicken. "Hennes ögon som
voro vemodiga i ungdomen, blev
gladare med vart år", berättar
hennes väninna och ju äldre hon
blev ju mera tydde hon sig till de
unga i sin bekantskapskrets. Hon
kände sig helt säkert mera jämn-
årig med min 15-åriga dotterdotter
än med mig, de två brukade prata
och skämta tillsammans precis som
ett par flickvänner ända till sista
tiden.

1914 blev fröken Sjöberg ensam
av systerkretsen.

Kanske var det ensamstående,
motviljan för vidsträckt umgän-
geskrets och tacksamhetskänslan
att kunna inrätta sitt liv efter be-
hag, som öppnade hennes blick för
det hårda öde en ensamställd kvin-
nas liv kan vara. Som en solglint
kommer nu meddelandet om hen-
nes donation in i mer än en glädje-
tom tillvaro.

—ME.

Av alla bakpulver man sett
sägs Tomtens vara numro ett

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

GEORGINA JÄGERHORN.
F. Strömberg, Göteborg. Änka
efter fängelsedirektören
C. A. Jägerhorn.
95 år den 26 oktober.

HILDUR WIKBLAD.
Fröken, Norrköping. F. d.
föreståndarinna för Norrkö-
pings östra läroverk för
flickor.
80 år den 21 oktober.

ELLEN CARLBERG.
F. Anderson, Vänersborg.
Änka efter rådmannen
Anders Carlberg.
75 år den 21 oktober.

HILDA BERG.
F. Welander, Alsten. Änka
efter förvaltaren Jakob Berg,
Föskefors, (Värmland).
70 år den 18 oktober.

ROSINA ZACCO.
F. Böös, Stockholm. Maka
till civilingenjören K. Yngve
Zacco.
70 år den 19 oktober.

LOTTEN HAGLUND.
F. Psilander, Uddevalla. Änka
efter bruksförvaltaren F. V.
Haglund, Karlholms bruk.
70 år den 22 oktober.

JOHANNA HALLBERG.
F. Jönsson, Skivarps socker-
bruk. Änka efter kyrkoher-
den C. G. V. Hallberg, Västra
Nöbbelöv.
70 år den 22 oktober.

ANNA FRIES.
F. Norlin, Kristinehamn.
Maka till disponenten
John Fries.
70 år den 23 oktober.

ANNA BERG.
F. Stuart, Uppsala. Maka till
f. d. landsarkivarien, fil. dr.
Gustaf O. Berg.
65 år den 21 oktober.

HILMA af KLINT.
Fröken, Uppsala. Målarinna.
Dotter till kommandören F.
V. af Klint och hans maka,
f. Sontag.
65 år den 26 oktober.

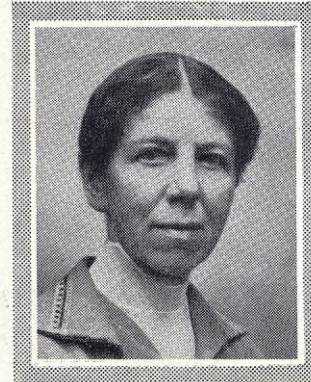
GÖTA TENGWALL.
F. Liédberg, Härnösand. Änka
efter v. häradshövding Gus-
taf Tengwall. Styr.-led. i
Röda Korsets lokalavd. m. m.
60 år den 15 oktober.

GERDA BRANDEL.
F. Jernberg, Sthlm. Maka till
kommun. R. Brandel. Mer än
25 år verksam i Storkyrko-
förs. kristl.-sociala förening.
60 år den 20 oktober.

GERDA NILSSON.
F. Beijerhielm, Härnösand.
Maka till grosshandlaren
Johan Nilsson.
60 år den 25 oktober.

KARIN GYLLENSTIERNA.
Fröken, Klippan. Dotter till
godsägaren, frih. Nils Gyl-
lenstierna och hans maka, f.
frih. Duwall.
60 år den 26 oktober.

EMELIE BRINK.
F. Tham, Forshem. Änka ef-
ter f. d. ryttmästaren vid
Kronprinsens husarregemente
J. Emil Brink.
55 år den 21 oktober.

MÄRTHA STÅLFORS.
F. Lagercrantz, Stockholm.
Maka till professorn vid Ve-
terinärhögskolan H. Stålfors.
55 år den 22 oktober.

MARIA DRAKE.
F. Hedberg, Strängnäs. Änka
efter hovrättsnotarien Carl
Erik Drake af Hagelsrum.
55 år den 24 oktober.

MARIA DIDRIKSON.
F. Gusterin, Stockholm. Maka
till praktiserande läkaren, dr.
Gunnar Didrikson.
55 år den 25 oktober.

EBBA LINDELÖF.
F. Almquist, Göteborg. Maka
till österrikiske konsuln i Gö-
teborg Bernhard Lindelöf.
50 år den 22 oktober.

**KARIN BORGEN-
STIERNA.**
F. Danielson, Ystad. Maka
till direktören Carl-Robert
Borgenstierna.
50 år den 26 oktober.

Med tredje-
delen av ar-
bete mot förr gör

Bon Ami

Edra fönster klara
som kristall.
Pris 40 öre.

LAPPLÅDAN. AV ELSA HÄSTESKO

ALLT FORTFARANDE REGNADE det. Regnade redan på tredje veckan, fast det borde ha varit torrt för höslättern. Hon hade ju inte några höangar. Men där fanns den lilla trädgårdstappan i stadens utkant. Där strävade hon från morgon till kväll. Om vintrarna sydde hon. Man tingade henne riktigt som i kapp, så hon hade minsann inte någon åtta timmars arbetsdag. Som jagad trampade hon på i tolv. Och inte störde hon heller huset med för mycket prat.

Om sommaren såg man henne på torget. Hon fick tidigt färsk potatis, gurkor, sparris, tomater. Men bären lyckades hon inte få att mogna före andra. Hon höll höga pris men måtte drygt. Det föll ingen in att fråga efter hennes hälsa eller börja prata.

Också under hotande regn stod hon på torget. Läderrocken tätt svept omkring sig och vaxduk som skydd över kärran. Stod och vägde, medan vattnet droppade längs krok näsan och betsmansets skaft.

Hemma voro alla regntidssysslor undan-gjorda: drivbänksfönstren granskade, trädgårdswerktygen lagade, kläderna lappade. Och allt fortfarande regnade det. Selma var sjuk och orolig, då hon inte kunde gå till trädgården. Det var alldeles för mycket samlad träkighet.

Trädgården var hennes inkomstkälla. Den kunde man lita på. Dessutom lönade den med sömn. Nu hade sömnen åter börjat fly.

Selma stod i förstugudörren. Hon granskade åter himlen. Allt grått. Som duggregn. Selma suckade, stängde dörren. Hon vankade tungt till köket. Hon stirrade med sorgsna ögon på vedlådans lock. Ögonen flyttade sig så småningom till den söndriga trasmattan. I fantasin hägrade dunkelt nya, som hade grannt färgade ränder. Ja just, hon kunde ju väva dem i vinter och nu redan klippta lapparna, då hon inte hade annat att göra. Selma klev upp på vinden. Drog fram stora lapplådan, satte sig på en tom låda för att undersöka den.

Vinden, sista tillflyktsorten för allt som

Et helt liv speglas i den berättelse — karg i stilen som den finska naturen själv. Dess författarinna, fru Elsa Hästesko, har för sina novellsamlingar, ur vilka den här publicerade utgör ett prov, erhållit finska statens pris.

levat ut sin tid, för alla undansatta saker, spindlarnas tillhåll. Den öppna vinden och det alltjämt smattrande regnet runt om Selma, lappslarvorna framför henne. Selma suckade tungt. Det kändes som om där grävdes en grav någonstans.

Selma hade samlat de nya lapparna i en liten påse. Kanske kunde man av dem få ett lapptäcke eller åtminstone en lappmatta.

Titta, en bit av hennes bröllopskjol ännu kvar! Hemma syddes den, tillsammans med syskonen. Huru livets trådar löpte egna vägar. Hur kom Toivo att bo just hos dem, då han arbetat som elektrisk montör på herrgården. Som om där inte funnits rum! Och varför föll han genne genast i smaken, hon som redan i staden i syläran gjort narr av andra, när de fånades med karlar. En sådan linluggig skälm. Kom helt enkelt och tog henne till sin egen, henne, gårdens dotter. Men kanske det ändå inte blivit något av det, om inte den där rep-gungan funnits där i häggens gren och om ej häggen doftat och det ej varit en sådan mild sommarafton.

Dig tar jag och ingen annan — hade Toivo sagt. — Vad är jag för slags du för er, hade Selma snäst till. — Säg nu bara du med det-samma. Det är för sent att lära sig det efter bröllopet! — Vilket bröllop? — hade Selma då undrat.

Vårt bröllop! hade Toivo ropat. — Nästa söndag lyses det första gången och i nästa mån dansa vi på bröllop.

Så hade Toivo tagit henne. Som bland häggklasarna från trädet. I juli syddes med syskonens hjälp brudklädningen och annat krimskrams.

Den där blåvitrutiga bomullslappen vore bra till täcket. Egentligen kunde man få två bitar av den. Ja, ja . . . Det var den våren då detta bo byggdes. Gemensamt restes gården för

de tvåtusen som hon fick efter fars död. — Två rum och kök ska vi ha och dessutom en vrå till kontor. Av det kunde man sen göra ett krypin, om familjen skulle utvidga sig allt för mycket. Och elektriskt ljus — eftersom den skall låtas vara på stadens mark, den här utkanten. Toivo hade kikat av skratt. De hade ju varit de första på den här sidan.

Om söndagarna efter veckans släp hade Toivo klätt sig i sin blåa kostym, Selma hade haft just denna rutiga klädning. Men varje söndag hade man ändå vandrat hit för att planera nya arbeten. Björken i hörnet av trädgården hade bara varit en liten telning, men visst slog den ändå redan ut i blad. Selma hade föreslagit att den skulle ryckas upp, den var en elak rotspridare och utsugare, men Toivo hade funderat ut att gubben Väinämöinen säkert skulle ondgöra sig över det. Han som var så för de där fågelsångsträden. . . .

Herre Gud! En liten ljusröd strumpa! Selma tryckte den mot sin kind. Det skälvde ännu till i bröstet, när hon mindes den julen. På hösten var stugan färdig, till julen föddes flickan. Julaftonen kommo de hem. Och huru Toivo tog emot dem! Bordet var dukat, kaffet färdigt. En sprittny liten träsäng i hörnet. Det förvånade själva barnmorskan, som förde hem dem. — Det finns få sådana fäder nu för tiden, bra om de ta emot en med vanlig hövlighet, hade hon sagt.

Därefter gingo dagarna som på rullande hjul. Man återfann sig alltid först vid lördagsstädningen. En sådan omsorg fordrade Hilkka.

Hur hade sorgrosetten kommit hit i påsen? Redan trasig. — Den hade hon haft, när hon sörjde Toivo. Det minnet genombälvade ännu Selma.

Toivo hade en gång fört henne till det väldiga elektricitetsverket, som var byggt på en holme i flodens förgrening. Vattnet och maskinerna hade tillsammans dånat som en fruktansvärd åska. De oräkneliga hjulen, de väl-

(Forts. sid. 1078.)

I Kungsholms kyrka i Stockholm sammanvigdes söndagen den 9 oktober tjänstemannen i A.-B. Kol & Koks Gunnar Mannersjö och fröken Nell Jönsson, Stockholm. (Foto: Atelier Håkan Lindqvist.)

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Herren är min herde, mig skall intet fattas.

Psalm 23: 1.

Han för sin hjord i bet såsom en herde, han samlar lammen i sin famn.

Jesaja 40: 11.

Vi gingo alla vilse såsom får, var och en av oss ville vandra sin egen väg.

Jesaja 53: 6.

I gingen alla vilse såsom får, men nu haven I vänt om till edra själars herde och vårdare.

I Petri 2: 25.

Om jag far vilse, så uppsök din tjänare, såsom ett förlorat får.

Psalm 119: 176.

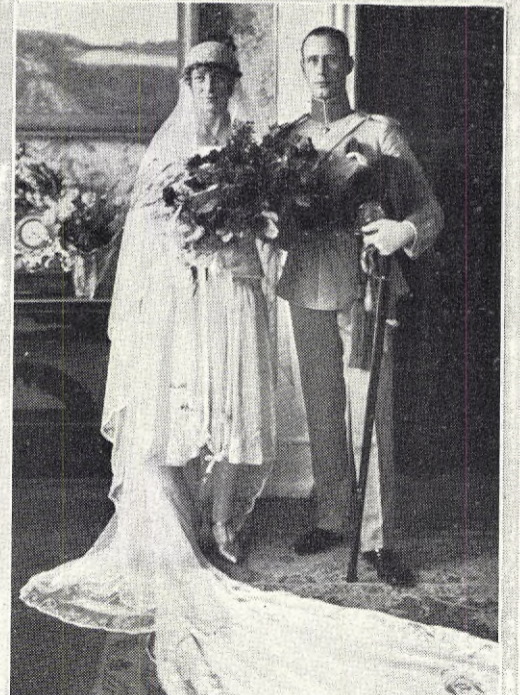
Jag vet vilka tankar jag har för eder säger Herren, nämligen fridens tankar och icke ofärdens till att giva eder en framtid och ett hopp.

Jeremia 29: 11.

Nalkens Gud, så skall han nalkas eder.

Jakob 4: 8.

Jag har en huld ledsagare,
vid varje steg jag tar
som leder mig Guds sannings väg
att jag ej vilse far!
Och fastän jag så många gånger
bedrövat denne vän,
han med osägligt tålmod
dock kommer städs igen.

Lördagen den 8 oktober sammanvigdes i S:ta Maria kyrka i Ystad löjtnanten vid Skånska dragonregementet Carl-Filip Jahn och fröken Greta Bjurström, dotter till v. konsul Einar Bjurström och hans maka, född Hallbäck. (Foto: Carlborn.)

JOFUROL

TEKN. FABRIKEN JOFUR, Postbox 227, Stockholm.

Befria rumsväxterna från ohyra.

Osvikligaste medel är vårt Jofurol-bad i förpackningar från 75 öre pr styck. Säljes hos alla färg-, frö- och kemikaliehandlare.

ETT KÖPMANSHUS I G

ETT HEM SOM STÅR KVAR SOM ETT VACKERT MONUMENT ÖVER DET FÖRK

En orörd 80-talsinteriör i den Ljunglöfska våningen.

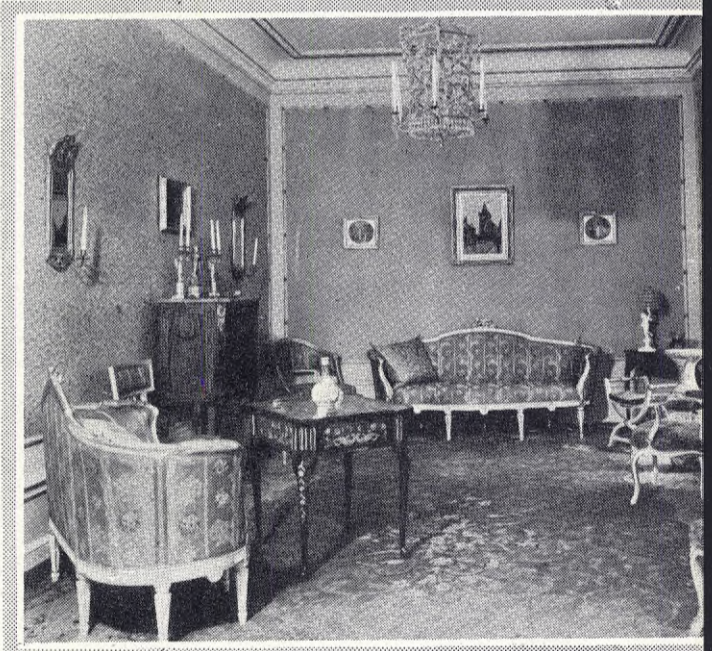
Otaliqa gånger ha vi hört att 80-talets möble
det ens själ att komma in i ett hem där h
trognaste överbevisas om att emman och f
gammalmodigt, antikt och modernt

Grosshandlare Robert
Ljunglöf.

Skulptering, gyllenläder och glänsande silver ge gammaldags festivitas åt matsalen.

»Gröna förmaket» i elfbensfärgad och gammalros

TRAKTEN KRING DEN NUVARAN-
de kontinentalt breda Sveavägen, var av
ålder bryggaresocietetens gata. Här bryggde
och bodde de förnäma bryggardynastierna
Bring, Westman, Hellman och allt vad de
hette. Inte mindre än fem generationer bryg-
gare ägde huset 42—44 Sveavägen innan
Jacob Fredrik Ljunglöf 1835 köpte det och
förändrade dess industriella karaktär från
bryggeri till tobaksfabrik.

Redan då skuggade de ärevärdiga lindarna
gården. Denna var nog inte så fin och ce-
menterad som nu och vem vet om inte vi,
som leva ett sekel senare, skulle funnit huset,
vad inredning och sådant beträffar, en smula
ruffigt. Men för dåtida krav på bostadshy-
gien och komfort var säkert det Ljunglöfska

hemmet en lyxboning. Gamle patron hörde
ju till stadens mera välbesuttna storborgare
och hans fru, född Nettelblatt, kom också
från ett rikt hem. Hennes far var stor in-
tressent i Ostindiska Kompaniet och kunde
som sådan ge sina barn vackra och dyr-
bara ting i hemgift. Döttrarna fingo så-
lunda bl. a. en téservis med sitt monogram
och sönerna en punschbål av ostindiskt
porcelain. Dessa och andra dyrgripar för-
varas nu hos sonsonen, grosshandlare Robert
Ljunglöf, som förvaltar släktens kultur- och
köpmannatraditioner i släktens gamla gård.

Den myndige Jacob Fredrik Ljunglöf var
socialt verksam och ägnade sig åt välgören-
het som ingen människa då för tiden tänkt
på att organisera. Dessutom var han en vid-

synt och fördomsfri man, det finnes t. o. m.
skäl att frukta, att det viskades i mer än ett
samtida borgerligt förmak att han rent av
nonchalerade det passande. Han tillät sina
döttrar *arbata*, något som de gubevars: fått
för sig att de måste, rika flickorna. Men
mamsell Bremer umgicks väl inte för
inte som vän i huset hos Ljunglöfs. Och,
kan man tänka sig något så horribelt,
ena dottern var målarinna och fick resa ut
och ligga och studera i det syndiga Paris!
Amalia Lindegren, som man visserligen
förlåtit att hon var målarinna, hade na-
turligtvis satt de där målargrillerna i unga
fröken Lina, mamsell Lindegren umgicks näm-
ligen också som barn i huset hos Ljunglöfs.
Gud vet förresten vad det blivit av Jakob

AMLA ADOLF FREDRIK

ATTRADE "80-TALET" — HOS GROSSHANDLARE OCH FRU ROBERT LJUNGLÖF.

och prydnadsaker ingenting vore att hålla på. Därför riktigt gläder sig 80-tals-interiören i sin vackraste form aktas och äras och där den klenheten inte är värre dammsamlare än de modernaste fåtöljer och att mycket väl går att smälta samman till ett förtjusande helt.

Fru Emma Ljunglöf och en Aberdeenterrier med 200 anor.

Familjeklenoder, arvegodset från fru Ljunglöf, född Nettelbladt.

»Bruna förmaket» är en liten läcker tidstrogen gustaviansk interiör.

sel, väggbeklädnad och draperier beställdes i ett berömt sidenväveri i Frankrike, den bildskäraren Narpin fick sira boasering och möbel i den magnifika matsalen och väggfalten kläddes där med äkta gylleneläder.

Ännu i dag stå dessa interiörer orubbade. Lustren på väggpannåernas tjocka sidenbrokaderna i röda salongen och glansen på de svällande emmornas spegelsammet är lika vacker som för 50 år se'n — det var kvalitetsvara som bestods vid den bouppsättningen. Gardinerna och dukarna, utsmyckade med pomponger och fransar, släpa sina rika veck utåt golvet, skördeflickan och slättergossen i svart brons paradera på divansbordet å omse sidor om en bukig vas, som står och ropar efter en makartsbukett. Kakelugnen, står där som en detroniserad kung som inte hunnit få av sig kröningsstassen. Det finns nämligen numera värmeledning i våningen men i gamla herrskapets salong tändes väl ännu ibland brasan bakom de vackra luckorna, hamrade à la kyrkportal, om vinterkvällarna. Apropos kakelugnsluckor så har en av de gamla blårosiga Mariebergs-kakelugnarna kvar sina ursprungliga järnluckor, något som är högst ovanligt.

Ty det är inte bara 80-talet som drömmar i röd sidenskyning i det gamla huset vid Sveavägen. Vagg i vagg med röda salongens svällande, prakt svävar Tjusarkungens ande över smäckra ljusa möbler, en väggfast jättespegel, fläktande lätta gardiner och en spinett som vill stämmas om en gång i timmen som en luta. Det rummet kallas »Bruna förmaket» fast den förhårsande färgen är en djup vieux lilas. På samma sätt är det med »gröna förmaket», där ingenting är grönt, men det mesta i gammalrosa.

Se'n rymmer ju den Ljunglöfska våningen åtskilliga andra rum, rum som inte bära gamla ärvda namn eller innehålla några ärvda möbler utan bara äro till för att fylla sitt ändamål och vara en bekväm och vacker fristad åt moderna människor i modern tid. Den gamla firmans unge chef och hans fru äro nämligen mitt ibland minnen och traditioner, som de pietetsfullt värna om, utpräglat nutidsfolk. Idun fick tyvärr en icke alldeles angenäm påminnelse om detta faktum vid sitt besök i moderna människor i modern tid. Den gamla det Ljunglöfska hemmet — husets fru var nämligen just ute på en liten tripp till Amerika!

TH. K.

Fredrik själv, om han inte varit tvungen att ägna sig åt sitt stora affärsföretag. Han var mycket musikalisk och konstitresserad och denna hans läggning gick i arv till sonen Knut, som sedermera övertog firman. Denne gick i sin ungdom och spelade för Lindblad. Jenny Lind brukade sitta i förmaket och sy tambursöm när han kom till sina lektioner, och han var naturligtvis i smyg en smula förälskad i den blivande världsdivan.

I det Ljunglöfska hemmet trivdes f. ö. spetsarna av samtidens konstnär- och vetenskapsaristokrati som fiskar i vattnet. Där mötte man Jöns Jakob Berzelius, kemisten och Molin som hugfäste sitt namn med fontänen i Kungsträdgården. Pacius kom dit i sin tränga bonjour och eldröda tupé. Elmblad, ståtlig,

ung, förförisk, lät sin granna bas runga »Per Svinaherde satt...» Och de kvällar den gudomligt röstbegåvade, men rent ut sagt fula Michaëli skulle uppträda, kom hon upp till sin väninna, Lina Ljunglöf, som tagit till uppgift att fiffa upp den firade operastjärnan. Denna var nämligen totalt oförmögen att själv hantera sminkstängerna så att resultatet blev ens någorlunda tillfredsställande. Grosshandlare Robert Ljunglöf berättar denna lilla interiör på sitt eget humoristiska sätt: »Faster Lina var målarinna, hon brukade måla Michaëli...»

1878 lät grosshandlare Knut Ljunglöf restaurera huset och inreda sin bostadsvåning efter tidens rådande smak. Möbler ritades efter nyaste stil, siden till möbelkläd-

Frun själv

sköter numera i långt större utsträckning än förr ensam sitt hushåll. Därvid är hennes största bekymmer, att hon genom ständig beröring med vatten — än kallt, än varmt — får sina händer röda, nariga och förstörda. Möjligheterna att råda bot för detta onda finnes dock. MANIOL är ett preparat, som under alla omständigheter förmår hålla huden vit, mjuk och elastisk.

INGA ILLA RAKADE NACKAR MER.

Taky upplöser håret. Rakkniven kan ej göra det.

Våra största artister, M:mes Huguette Duflos, Spineley, Raquel Meller, Rahna, Napierkowska, etc. förvåna sig över att man ännu när det korta håret är modernt använder rakkniv, som förorsakar finnar och kommer håret att återuppväxa snabbt och strävt eller illaluktande och invecklade depilatorer. "Med TAKY", säga de, "borttaga vi på 5 minuter, likgiltigt var, all överflödiga hårväxt. Denna parfymade creme, användbar såsom den kommer ur tuben, upplöser håret, det återuppväxer mycket långsamt svagt och fint, och försvinner slutligen. Den är mycket ekonomisk, man tager blott så mycket man behöver för gången. Dessutom lämnar TAKY huden vit och len och är absolut ofarlig. Vilken härlig uppfinning.

Den patenterade Taky-cremen tillverkas i Paris och försäljes i Sverige av samtliga förstklassiga parfym-, sjukvårds- och kemikaliefärfärer till kr. 2:— pr tub. Endast en modell, den i förhållande till priset största och fördelaktigaste.

Generalagentur för Sverige:

AKTIEBOLAGET PARFYMERI R. BARLACH, STOCKHOLM I.

Vi folk av "Ghatis" använda FÖRYNGRINGSFRUKTEN

Lukutate

som stärker hjärtat, rensar levern, renar blodet, reglerar magen, förnygrar könskörtlarna, hjälper mot reumatism och åderförkalkning. Isterbukar, flintskal-lar, krokiga ben, röda näsor existerar icke hos oss. Vi äro den vackraste ras i världen. Lukutate importeras nu till Europa konserverad med indisk rörsocker och finnes till salu i marmeladform i kartonger, innehållande 30 marmelader, samt i form av buljongtärningar, för sockersjuka och de som av annan orsak icke tåla socker.

Giv Eder kropp Lukutate — det är livet.

Försäljes å apotek, i färg-, tekniska- o. speceriaffärer till ett pris av kr. 5:—. Finnes ej "Lukutate" å Eder plats, insänd kr. 5:— med uppgift om marmelad eller buljongtärningar önskas.

Begär vår broschyr.

THE LUKUTATE FRUIT CO.
Tel. Ö. 89 89. Skepparegat. 86, Stockholm. Tel. Ö. 89 89

Nativitet och rashygien i Tidevarvet.

Stadsfullmäktigen fru Brita Juhlin-Dannfelt gör här ett inlägg mot några reflektioner i tidningen Tidevarvet, som denna gjort med anledning av fru Juhlin-Dannfelts artikel "Moderslängtan känner alla kvinnor" i Idun n:r 39.

MIN ARTIKEL I IDUN OM RASHYGien och nativitet har uppkallat tidningen Tidevarvet att skriva ett två spalter långt genmäle, benämnt "Förbluffande Siffror", där som något nytt och märkeligt påvisas att nativiteten i de kroppsarbetande klasserna numera är mycket låg, t. o. m. lägre än inom högre sociala grupper. Och så blir jag beskylld för ovederhäftighet och okunnighet för att jag påstått att: "vårt folkmaterial försämras, då de sunda, ansvars-kännande människorna inskränka sitt barnantal. De sämsta, ansvarslösa elementen föröka sig nämligen samtidigt kraftigt."

Detta uttalande skulle nämligen alldeles strida mot de siffror som så överraskat Tidevarvet.

Det som är förbluffande i Tidevarvets artikel är emellertid alls inte siffrorna — de äro väl kända sedan åtskilliga år åtminstone av dem som haft tillfälle att syssla med skolfrågor. Den starka nedgången i folkskolans barnantal under senare år allt intill i år har kunnat förutses och lärarantal och minskat behov av klassutrymmen beräknas just tack vare kännedomen om denna statistik.

Det förbiffande i artikeln är, att den gör gällande, att arbetarklassen skulle vara biologiskt lägre stående än borgare och bönder, att den skulle bestå av de sämsta, ansvarslösa element, som inte borde fortplantas. En sådan uppfattning är Tidevarvet säkerligen tämligen ensam om.

De ärftligt belastade, sinnesslöa och förbrytare, som jag talat om i min artikel finnas tyvärr dels inom alla klasser, dels bilda de det verkliga proletariat, som inte hör till någon klass utan endast parasiterar på samhället. Tidevarvet borde skaffa sig kännedom om farorna för deras barnalstring genom att studera bl. a. professor Petréns förtäffliga utredningar. Sedan kanske tidningen inte behandlar detta allvarliga problem fullt överlägset och lättvindigt.

Det var mycket med tanke på de siffror som så förbluffat Tidevarvet, som jag slutade min artikel med en from önskan, att präktiga svenska arbetar- och borgarhustrur skulle komma att tävla med böndernas hustrur om att framvisa stora, sunda barnskor. Inom borgerliga kretsar har nog redan ett omslag i åsikterna inträtt till vad jag anser vara det bättre. Ett och två-barns-systemet anses där inte längre vara tecken på att man är fin och följer med sin tid. Arbetarna ha hela tiden varit efter i utvecklingen på detta område och stå ännu på en negativ numera

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av **Frithiof Hellberg** Utgivare: **Beyron Carlsson**

Redaktör: **Eva Nyblom**

Redaktionen: .... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 402 | Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:

50 öre vid bred textspalt, | Lediga platser och plats-
40 öre vid smal textspalt. sökande 30 öre, pensionat,
Helmarg. 55:—, halvmarg. skol- och diverseannonser
30:— pr gång, 20 mm. hög. 35 öre, minimipris 4:20.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A. Praktupplagan	Uppl. B. Vanl. upplagan
Helt år ..... 17:—	Helt år ..... 15:—
Halvt år ..... 9:—	Halvt år ..... 8:—
Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

- Steinway & Sons -

Lundholms Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39
Göteborg Matmø

SINGER

symaskin —
sömmerskans bästa
hjälp.

Marta-skön

Inregistrerat

befriar Eder från de obehag som heta trötta och ömma fötter. Rymlig modell, mjuk och böjlig lädersula, filt-fodrad inläggssula, lagom låg klack och gummiack. Av svart ..... 12.—
och brun boxcalv ..... 14.—
Lack ..... 14.—

Expeditors fraktfritt direkt från
Skofabriks A.-B. Oscaria, Örebro

Begär alltid Vitrums tillverkningar:

Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.
Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.
Mineralvattensalter Vitrum.
Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.
Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.
FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals
Laboratorium, Stockholm.
Samtliga preparat finnas på alla apotek.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Herkulesg. 14, f. d. Lilla Vattugatan 14.
Tel. 7576. STOCKHOLM. N. 18336.
Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar

GÖTEBORGS KEX

Floretta

MILANAISE DAMUNDERKLÄDER

Sveriges äldsta och förnämsta fabrik, äro oöverträffade i elegans och hållbarhet. Tvättäkta. Finnas i varje välsorterad dameklädning. Obs! Varumärkt Floretta å varje plagg.

Tillv. end. av A.-B. Floretta, Sthlm.

Flyglar - Pianinon

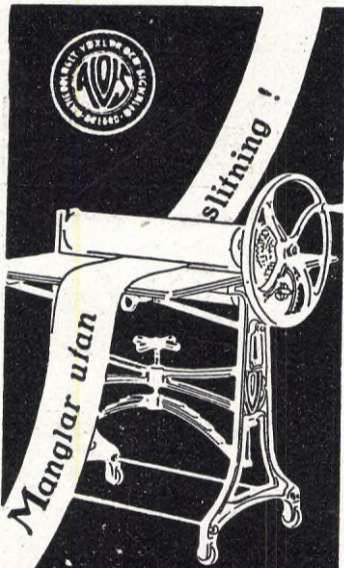

Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Lauberger & Gloss

Billigaste priser och bästa avb.-villkor. Edert gamla tages i byte.

Illustrationer o. pris gratis på begäran.

A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel
Norrköping.

AVOS

är den idealiska mangeln för hushållet. Svenskt material och svenskt arbete, tyst och lätt gång, patentkonstruktion, som hindrar klädernas slitning — allt detta ställer Avos främst. Om ej Eder handlande för den, tillskriv

AVOS, Örebro. Ⓟ

Cholepalmine

är
crèmen som skyd-
dar huden vid
bläst och kyla

föråldrad ståndpunkt. Det intresse som nu inom stora lager av vårt folk växer fram för en positiv rashygien och som särskilt bland kvinnorna är starkt och levande, ger dock gott hopp om att snart hela vårt folk, vår biologiskt högststående arbetarklass inberäknad, skall medverka till att utveckla den svenska rasen och hålla den sund och god.

BRITA JUHLIN-DANNFELT.

En rest att rensa ut.

HA ICKE DE FLESTA AV OSS Någon gång erfarit hur det känns att bli tagen i med en tång och lyft åt sidan, eller makad med två fingerspetsar, satt ur spelet, avfärdad och tillrättavisad?

Det där brukar hända då någon är riktigt taktfull mot en. Det är det som tycks vara takt. Denna underliga kvarleva från den victorianska æran, som de engelska författarna sedan började bekriga. En æra, då kvinnor skrevo böcker, som deras manliga kollegor inte överträffade den då Emily Brontë, ensam, säregen och dömd, att dö ung utan att ha levat, lade ned sin oförstädda begåvning och försmädda lidelsefullhet i "Bläst". Vi läsa den boken nu, den har lyckligtvis räddats. Och den bär bland annat bud till oss om en människa som säkert inte var taktfull.

Det är mycket enkelt att säga vad takt är. Takt är sympati. Jag har tyvärr inte hittat på det, ordet har funnits på av Frank Swinerton. Medfödd takt, det som man med rörelse brukar kalla hjärtats, är sympati. Det andra är en utövning.

Och av alla denna utövnings otidsenliga manifestationer är den värst: att byta om samtalsämne. Det råkar ibland hända sig så, att ett samtal kommer till den branten, att man står inför avgrunden av en helt olika livssyn. Man ryggar och söker en väg omkring till slät mark, det är ju inte meningen att störa med sin tro och lära. Men finns det någon taktfull i sällskapet, hinner man ingenting förr än den taktfulla bytt om samtalsämne. Med ett artificiellt leende har hon kastat hela trevnaden ur sadeln och upplyst hela sällskapet om, att den som talade sist är en person, som man inte kan byta ord med, en som man inte "estimerar", hon sadlar om och fordrar att alla skola raskt och villigt följa henne i den nya, alltid ofarligt intetsägande galoppen. Det förefaller mig att endast kungar och deras vederlikar ha rätt att på detta sätt markera att nu ska samtalet vara slut. Och detta ändå bara därför, att med kungar få folk vanligen inte tala så länge att man kan reda ut saken, fight it out, eller göra en ordnad reträtt — det finns inte med, ty kungarna måste strax gå vidare och säga något till nästa spänt väntande man. Vi andra dödliga ska inte tillrättavisa varandra offentligen.

Det är också taktfullt att vara mystisk. Med milt överseende utesluta den andra ur sitt förtroende: jag vet och jag antyder, men åt dig säger jag ingenting rent ut. Du skulle prata. Må vara, men ska det inte pratas, så ska ingen prata! Det är dessutom farligt att vara hemlighetsfull av idel takt. Det går till så här: "Han är ganska sjuk", säger någon. "Vad har han då?" säger jag, tämligen ointresserat och tanklöst. "Nja, det vill jag inte gärna säga..." Det vill han inte gärna att man nämner..." säger då den taktfulla kvarlevan. Varpå följden blir att den frågande väcks ur sitt kalla intresse och får de förfärligaste föreställningar.

Taktfullt är också att icke ha en annan mening än den som talar. "Jag är förtjust i den boken, säger jag. Man svarar efter en obeskrivlig tystnad på någon sekund, vilket alltid föregår förfarandet att vara taktfull:

Brunnskur i hemmet

under måltiden och när man är törstig, man dricker *Frukt-salt-Samarin* som ger en läskande och härlig kolsyre-dryck, det befördrar ämnesomsättningen, renar blodet effektivt, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste rensas bort, utdriver den skadliga urinsyran, är välgörande för lever och njurarna. Frukt-salt-Samarin utför en grundlig invärtes rengöring, sätter kroppen i god form, ger vigör och energi, därför är det hälsobringande att dagligen dricka *Frukt-salt-Samarin*. Pris pr fl. Kr. 2.50, varav erhålles 50 glas Samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, hos Drog- och Färghandlare, Speceriaffärer m. fl.

CEDERROTHS TEKN. FABRIK, STOCKHOLM

Sprit och glycerin

jämte andra för huden välgörande ingredienser ingå som huvudbeståndsdelar i tillverkningen av

Eneroths Klubbtvål

Var och en som sätter värde på en verkligt förnäm, balsamisk toalett tvål, torde själv prova och bedöma.

Pris Kr. 1: — pr styck.

A.-B. ENEROTH & C:o, GÖTEBORG.

Om Klubbtvålen ej finnes hos Eder leverantör var god tillskriv fabrikanterna, som expediera fraktfritt mot postförskott kartong om 3 tvålar.

Bästa linnet för pengarna

får den husmor, som begär Marks linnevaror.

Marks linne är klisterfritt, vilket innebär samma fasthet och goda utseende efter tvätt som före.

Marks linne kommer från Kungsäter i Marks härad, Västergötland, där den moderna storindustrin framvuxit ur ortens urgamla förnämliga linnetillverkning i hemmen.

MARKS

handdukar och duktyger.

MARKS LINNEMANUFAKTUR A.-B.
KUNGSÄTER

IDEAL-ZETT-tandborsten är vetenskapligt anpassad efter tändernas och munhålets anatomiska byggnad.

Finnes i parfym-, färg-, kemikalie- och ekiperingsaffärer m. fl.

IDEAL-ZETT

ENSAMFÖRSÄLJARE
Aktiebolaget Husqvarna Borstfabrik, Huskvarna. Avdelningskontor och lager i Stockholm och Malmö

GARANTI-MÄRKE

MALMSJÖ
Flyglar och Pianon
Kungl. Hovlev.

A-B FÖRENADE PIANO- & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG

Tänk inte

att det är likgiltigt vilken tvål Ni använder, ty skillnaden är stor och verkan ännu större.

YvY-Tvålen,

som är tillverkad på särskild för denna tvål uppfunnen metod av uteslutande vegetabiliska oljor med tillsats av de mest utsökta essenser på detta område, är den behagligaste och tillförlitligaste skönhetsvålen för såväl barn som äldre.

YvY-Tvålen säljes landet runt å 1 kr.

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS

Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.
Utställningslokaler:
Högbergsgatan 19—25 Norrmalmstorg 4

Svaghetsstillstånd, rekonvalescens

efter operationer och många andra åkommor måste hava sin tid. Men **Styrke- och nervnäingsmedlet**

Sanatogen

påskyndar välbefinnandet, därför att det skapar nytt blod, nervsubstans och muskler. Över 24,000 skriftliga uttalanden från kända läkare bevisa Sanatogens tillförlitlighet och bestående verkan; sammansättningen är vetenskapligt prövad, det är ytterst lättmält och upptages fullständigt av organismen.

En känd läkare skriver: "Jag har använt Sanatogen vid fall av rekonvalescens och nervösa svaghetsstillstånd. Det visade sig, att aptit, sömn, humör, kort sagt, hela allmänbefinnandet förbättrades raskt och i påfallande hög grad."

Fås på alla apotek samt i färg- & kemikalieaffärer från Kr. 1:75.
Priserna äro nu betydligt nedsatta!

Önskas ytterligare upplysningar, använd bifogade kupong.
A/B SANATOGEN
Kungsgatan 59,
Stockholm.

Sänd mig gratis och franko:
Sanatogenprov och broschyr.

Namn: .....
Titel: .....
Adress: .....

Å, ja, den fick mycket god press." Svaret blir, översatt: "Jag tycker inte som du, men jag vill inte säga det. Du är för påstridig och hela ditt sätt att se är mig ofattligt och osympatiskt." Då däremot svaret: "Jag avskyr boken!" kunde utlösa ett skratt och de båda motståndarna skulle ha skilts åt med ett skyldrande med floretten.

Det är just detta, som saknas i "takt" — ridderligheten. Och man saknar hos den taktfulla begreppet om, att två människor kunna ha vitt skilda meningar, men ha sympati för varandra och aktning för allvaret i den andras övertygelse. Det är inte åsikterna som förena, utan själarna. Den taktfulla där- emot är rädd för obehag, hon är rädd för både åsikter och själarna. Och det skapar inte bara tvång, utan ett slags sällskapslivets kränkning, en melankoli, en mindervärdighets- känsla hos den tillrättvisade — just därför att "takt" ännu åtnjuter så gott anseende.

Visst finns det taktlöshet oss medvandrade emellan, antingen den oförställda, klumpiga eller den som är mera illistig och svår att värja sig emot. Den oförställda kommer som en överrumpling, den kan vanligen förklaras därav att ens omedvetna jag tar väldet över en. Sådant göra vi litet var. Berätta anekdoter om dövhets i närvaro av dem, som höra illa, citera Ninian Werners "lösans tänner" inför folk, som inte ha tänder alls. Vi bli under vårt ensamma gapskratt slagna av det hemska i situationen och gå grubblande hem och tänka: "Jag måste vara tokig." Men den taktlösheten går hem till det ställe varifrån den kom, den skadar ingen annan. Den illistiga är mera ansträngande. Det är gästen som säger: "Nu ska jag gå så jag inte besvärar längre" eller "du får tåla mig litet till, mitt tåg går inte förr än då och då", allsammans saker som visa, att gästen tycker att värdfolket inte har nog entusiasm och till på köpet vill tvinga dem att bedyra att de ha det.

Sådant är tungrott och skapar tvång. Men det sårar inte, som det taktfulla förfarandet ofta gör, vilket stänger en ute, avfärdar, visar bort.

Takt är omodernt. Det är icke värdigt vårt nuvarande, mera rättframma sätt att leva. Det är en kvarleva från den tid, då en hustru behandlade sin man, visserligen till självförsvar, men ändå. Det var kanske taktfullt förr att nalla undan pengar ur hushållskassan och ge honom en rökmossa för dem till jul eller trolla bort honom med en kyss: "Ack ni män! Ser du inte att det är min gamla skrälla från i fjol?" I vår tid passar det inte. Om takt är sympati och man inte har sympati, var då hellre utan. Bristen skiner ändå igenom.

VERA v. KRÆMER.

Giftas med eller utan föräld- rarnas välsignelse?

(Forts. fr. sid. 1071.)

århundrade". De ha i stället vuxit upp under intrycket av en visserligen ej kodifierad, men dess mer praktiserad moral, vars högsta sedebud är "Sköt dig själv och sörj för dig själv."

Det underliga har inträffat att allt som individualismen segrat har individualiteten mer och mer försvunnit. Den unge som i våra dagar ville älska en individualitet skulle få rätt svårt att få något fäste för sin kärlek. Tiden mekaniserar; det ligger i dess tendens att gå från namn till nummer. Också yttrade en så sakkunnig man som rektor Manfred Björkqvist i en sedlighetsdiskussion som någon tid pågått i Sv. D., att "en våg av opersonlig erotik går genom tiden" — det mest städade uttryck jag någonsin hört för en ful sak. Det innebär att kärleken i stort sett icke längre

BLOMSTER- hälsningar

Kungl. Hovleverantör

Beställningar å blommor ombesörjes kostnadsfritt under garanti för omsorgsfullt utförande å alla platser av

VASA BLOMSTERHANDEL
GUSTAF EKMAN,
GÖTEBORG.

Telefoner 10365, 4314. Telegr. Vasa.

Medlem av Föreningen för blomsterbeställningsförmedling samt de internationella organisationerna F. T. D. U. S. A. samt B—V i Tyskland 6000 medlemmar

Säg det med Blommor!

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

Verkligt tillförlitligt

Elektrolytbehandling

mot

Missprydande hår, födelsemärken,

vårtor m. m. Fru Hilma Hjertstrand, Malmö, Österportsgatan 2. Tel. 5693.

Divinia
PARFYM

M. Zadig

M. ZADIG - MALMÖ

H. M. Konungens Hovlev.

Nederlag i Stockholm: Regeringsg. 27.
" i Göteborg: Chalmersg. 20.

Drick
Stella Cacao
Lättmält · Närande · Hälsosamt
CHOKLADFABRIKEN STAR, STOCKHOLM

Pix

Ur Pix-pojkens
hyllningsskörd:

**Små, små ord av
kärlek flöda ur
mitt bröst
Till Dig Pix,
som ger mig vad
jag har av röst**

Carl-Ludvig

NUTRICEN

bästa & billigaste
blomstergöd-
ningsmedel.

TEKN. FABR. JOFUR
STOCKHOLM

„Cochlea“

pat. reg.n.r 28579. Världens bästa och
finaste elektriska hörapparater. 1925 års
modell försedd med regering för 10—
50 styrkegrader.

Begär prospekt och intyg.
Malmö Bandage-Etablissement,
Per Vejersgatan 9.
Försäljare för Stockholm: Majorskan
J. Petersohn. Rådmansgatan 9.

De, som börjat använda Schéels
Radium-tvål, ha lärt sig inse vad
som menas med rationell hudvård.

Schéels Radium-tvål

Innehåller radium-
mineralet "Vikitt"

Framtidens tvål
Pris 1,- krona

Kontrollant: Fil. Dr N. Sahlbom.

gäller individ, att dess fysiska sida tar över-
hand. Kanske är det även så med föräldra-
skapet. Jag skulle tro att utecklingen går i
den riktningen att "ungen" vårdas, och kan-
ske mer rationellt och metodiskt än förr, så
länge han behöver vård; sedan får han i sin
tur höra: sköt dig själv, sörj för dig själv
— och gift dig med vem du behagar. All-
deles som kattan fräser, när den till själv-
försörjningsålder hunna avkomman vill dela
hennes måltid.

Lapplådan.

(Forts. fr. sid. 1075.)
diga remmarna hade snurrat. Väggarna fulla
med knappar, håll, handtag, mätare och allt
möjligt. Om man går nära och rör vid det,
sade Toivo, får man strax en dödsstöt. Så
hade också en Nupponen förlorat medvetan-
det. Hade varit som död, när han blev bort-
ryckt. Men han hade fått konstgjord andning
och vaknat upp igen. Och bara varit blind
för någon tid.

Toivo hade ropat detta i hennes öra. Ovä-
sendet och dånet hade varit så starkt. Och
Toivo hade riktigt gallskrit, då Selma kom
nära ett av hjulen. Samma hjul gav honom
själv dödsstöten två månader därefter. Hur
kan någon sätta ett hjul i gång, då en annan
just håller på att putsa det? Det kan man ej,
förmår ej förstå. Och att sedan hämta den
sönderkrossade kroppen hem utan att under-
rätta något på förhand!

Faj tovej, faj tovej — hade Hilikka jollrat.
Vad skall den stackarn förstå.

Nej — nej! Hon orkar inte minnas. Hon
jagar minnena bort. Hur kunde de komma
så utan lov. Selma är förbjuden att minnas.
Hon blir åter sjuk. Och vem skulle vårda
gravarna och trädgården. — Nej, Selma måste
ju börja klippa lapparna. Hon skall klippa dem
alla. Klipper bort frestelsen. — Järn mot järn
— sade Toivo alltid. Hård måste Selma vara,
hård mot livet. — Av den här förklädesbiten
kan man få rutor eller trekantar till lapptä-
cket. Och av den gröna kan åtminstone bli en
kantbit. Måne det finns så många yllepap-
par att man kan få en lappmatta framför sän-
gen?

En stor röd bit. I varmaste rött. Av den
kunde bi . . . Tanken lydde icke. Selma tryck-
te sitt ansikte mot den röda lappen och snyf-
tade som hon ej gjort på årtal. Det hade var-
it Hilikkas sista nya kolt, den röda. Just fär-
dig till julen, samma jul som hon gick bort.
Difteri, sade läkaren efteråt. Selma såg ännu
den blick, som liksom sög sig fast i hennes
ögon. Då förstod hon icke att den betydde ett
farväl. Nu förstod hon det under sina
snyftningar. Och småningom — så underligt
— tycktes årens tunga börda flyta bort med
tårarna. Det var som om Hilikka och Toivo
kommit tillbaka till henne, öppnat en ny väg
för tankarna.

Selma samlade i förklädet de lappar hon
valt. Hon steg ner för trappan. Ett nytt liv
öppnade sina ögon inom henne. Minnena voro
ej mer en förbannelse för henne. De voro ju
en välsignelse. Tomma vore dessa rum utan
dem, tom världen utanför dessa rum. Hilikka
och Toivo voro här! Fyllde varje tom vrå i
hennes tillvaro, varje regnig dag. De hade
blott väntat tack för det de varit till. Väl-
signelse. De hade förstummats av hennes bit-
terhet. Hade sörjande gått bort. Nu hade de
återvänt. — Selma såg som genom en port
in i ett nytt rike. Av det skymtade ännu blott
en smal stig, men där anade man begynnelsen
av ett nytt liv.

Selma öppnade den bästa lådan i byrån,
tömde den. Hon andades snabbt som under
ett tungt arbete. Hon började ordna lapparna
i lådan i den ordning de lämnat sina märken
i hennes levnadsbok.

ELSA HÄSTESKO.

Drag

Ingens vän — allas fiende.

Följderna: Förkylning,
nervsmärtor
och reumatism.

Medlet:
Aspirin-
tabletter

Pris kr. 1.—

En god vana

Det är en god vana att befordra
matsmältningen med Colmans se-
nap. Och en vana, som är mycket
lätt att förvärva, då Colmans sät-
ter en så pikant smak på maten.

**Colmans
SENAP**

SENAP
är den äldsta
aptilväckaren
och den bästa
ty den
**BEFORDRAR
MATSÄLTNINGEN**

Blanda den **FÄRSK** varje dag

Hildebrand

Förnämsta firma inom chokladbranschen.
Högfina kvalitéter i fylld och ofylld choklad.
Kan efterfrågas hos varje förstklassig konditor.

Representant:
A. ARNBERG, Hantverkaregatan 4, Stockholm.

ANVÄND ALLTID

ZEBRA
FLYTANDE Ugnsvärta

kallad
"ZEBO"
eller
ZEBRA
PASTA Ugnsvärta

Sparar tid och arbete.
Bekvämt att använda.
Giver en djup svart glans.

Körsbärs Jell-O med kompottkörsbär ilagda.

Det hjälper Er att laga de vackraste efterrätter

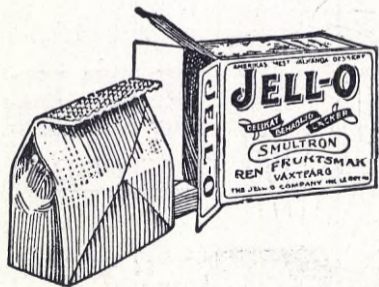
— med den friskaste fruktsmak —

NU börja husmödrarna förstå, vilken ovärderlig hjälp de ha i det lilla Jell-O-paketet. Den ena friska, vackra Jell-O:efterrätten lagas efter den andra, med eller utan tillsats av vin, frukt, nötter, vispgräddor och andra goda ting. Alla recept börja emellertid på samma sätt: "töm ett paket Jell-O i en skål och slå på en halv liter kokande vatten". Det är det som gör tillagningen så enkel. Ni kan inte misslyckas, om Ni följer föreskrifterna på paketet.

Pris 85 öre per paket om 5 portioner.

JELL-O

Apelsin, Citron, Smultron, Hallon, Körsbär.

Just det rätta för barnen!

Ni kan lugnt låta både stora och små få sitt lystmäte av Jell-O. Det är lättsmält, hälsosam mat med sin halt av äkta fruktsafter och det renaste gelatin. Ge barnen Jell-O till middagen, när de be om något gott!

En receptbok gratis

erhåller Ni om namn och adress insändes till
A/B HUGO ÖSTERBERG.
STOCKHOLM 16.

Hur förtjusande skulle icke många plagg vara, om de ej voro urblekta eller urtvättade.

Med Fenix Hemfärger i tabletter har det blivit en enkel sak att färga och renovera så gott som hela garderoben, bomull, siden, ylle m. m.

Fenix Hemfärger i tabletter gör färgningen till en enkel procedur. Man löser blott det antal tabletter som behövas i ett kärl med vatten. En tablett färgar 50 gr. gods.

Fenix finnes i ett 30-tal vackra och äkta färger i färg-, kemikalie- och diverse- m. fl. affärer i rör om 10 tabletter à 75 öre.

Kallvatten- och varmvattenfärgning
Följ noga bruksanvisningen.

FENIX

HEMFÄRGER
I TABLETTER

Komp.: Käge, Gustavsberg
Percy, Gefle

Svenskbetonad konstnärlighet

utmärker inhemskt porslin till skillnad från den internationella dekoren hos importporslin. Sveriges porslinsfabriker samarbeta med framstående svenska konstnärer för att uppnå en rangställning hos sitt porslin. Att detta lyckats även i utlandets ögon bevisa de utmärkelser, som svenskt porslin förvärvat i upprepad internationell tävlan. Varför då köpa utländsk vara, när utlandet självt sätter pris på

Svenskt porslin och fajans

Sen

En sällskapstalang som försvinner.

Att läsa poesi högt — det är en sällskapstalang som försvinner. Men ännu finnas de som kunna sina skalder utantill och gärna läsa dem i familjekretsen. Idun har träffat några, som här berättar. De första svaren på frågan stodo införda i förra n:r.

Professorskan Louise Lombard uppfostrades till kärlek för skaldekonsten och berättar:

Vår mor, som tidigt blev änka, fattade djupt det stora ansvaret att vara oss syskon både far och mor. Trots — eller kanske just till följd av — sin ousägliga godhet var hon rätt sträng mot oss. Den uppfostran hon på 70-talet gav oss var en hel annan än den som bestås nutidsbarn. Att springa ute om kvällarna var en sak vi ej drömde om. Sedan läxorna lästs, togo vi flickor fram våra handarbeten, och gossarne ordnade sina frimärken, pressade sina växter eller ritade. Mamma, som älskade poesi och först och sist Tegnér, läste högt Frithiofs saga, Svea, Axel m. m., och det dröjde ej länge förrän vi kunde dessa dikterverk utantill. I skolan deklamerade jag "Fridsröster", som jag kan än i dag utan att staka mig. "Försoningen" och "Nattvardsbarnen" envisades jag att ej vilja lära mig. Jag ansåg då — och delvis än i dag — att orimmad vers är svåräst och trög. Om söndagarna fingo vi sitta vackert still och höra Wallins predikningar. Jag minns hur glad jag blev, då mamma sade amen och läste en psalm, oftast en av Wallins. Från barndomen kan jag också en massa psalmer utantill. Nu på gamla dar läser jag Fröding, Heidenstam och Rostand, men konstaterar att det inte går så vidare lätt att lära utantill. Cyrano de Bergerac är måhända det diktverk jag älskar mest av alla och som jag oftast läser. Mina söner deklamera utantill långa scener därut.

Fröding älsklingsskald.

I generaldirektör Karl-Axel Fryxells barn-domsstem lästes all nyutkommen poesi högt i familjekretsen. — "Frödings första diktsamling kom ut medan jag gick i skolan, berättar generaldirektören, och han erövrade genast den hedersplats han ännu i dag har i mitt hjärta. Jag lärde mig en mängd av dikterna utantill och kan dem ännu i dag som rinnande vatten. Min studentgeneration i Upsala hyllade också högläsning som sällskapsnöje och odlade talangen att kunna läsa vackert och känsligt. "Gösta Berling" kom ut just då och vi gingo tillsammans och läste den — nåja, det var ju inte direkt poesi fast jag för min del räknar Gösta Berling för ett diktverk. Vi studenter hade emellertid sinne för poesi, det kan fastställas. Upsalaungdomen av i dag skulle otvivelaktigt finna bara tanken på att samlas om kvällarna och läsa vers, löjlig. Medan de själva flockas kring kamraten som kommer med sista Motorbladet eller Boxningsjournalen.

Men — andra tider, annan ungdom. Det är ingenting att göra åt det.

Daglig poesi.

Damernas egen skald, Daniel Fallström läser inte bara sina egna dikter utan också dagligen Heidenstams "Barndomsvännerna" är det diktverk som han älskar mest, men underligt nog kan han det inte utantill. I sin ungdom dyrkade han Runeberg och läste "Döbeln vid Jutas." Fru Anna Fallströms älsklingsskalder äro Levertin och Snoilsky, båda läser hon för det mesta var dag. Oförbehållsamt erkänner hon att hon aldrig kunnat läsa sin makes dikter ur minnet, jo, möjligen före och under förlovningstiden. "Sen blev det rena prosan".

För resten ger fru Fallström Johan Olof Wallin priset som diktare och hon brukar avsluta var dag med att läsa en eller annan av hans vackra psalmer.

Skydda Eder hy!

Regnväder, blåst, kyla . . . Ni vet vad det betyder för hyn. De fina blodkärlen sammandragas, cirkulationen minskas, huden blir gråaktig, spröd, narig . . .

. . . om man icke vårdar den väl. Därför ingnider man den med F. Pauli's äkta Liljemjolk-Creme var gång man skall bege sig utomhus. Då behöver huden varken bli ful eller ömtålig. Den förblir frisk och mjuk med

F. Pauli's äkta Liljemjolk-Crème

Finnes även överfet (blå etikett) för mycket torr hud.

KHASANA Kompakt

En oanad tjusning

ligger dold i den lilla trevliga dosan med det förnämt doftande Khasana-pudret, som ej brytes eller går sönder och som blivit allmänt omtyckt. Det skyddar ej blott den ömtåligaste hy för damm, hetta och köld genom sitt sammetslena lager, utan döljer även, rikligare pålagt, fräknar och fläckar, som en känslig hy lätt får i solljuset. Ömtålig hy har därför ofta under dagen användning för det diskreta "Khasana Kompakt".

DR. M. ALBERSHEIM
FRANKFURT A. M.-LONDON

KHASANA-Parfym
Kr. 1.-, 2.-, 2.25, 3.-, 5.- / Kompakt-puder Kr. -.75, 1.-, 1.50 / Rispunder Kr. -.75, 1.75, 2.50 / Talkpuder Kr. 1.50 / Coldcream Kr. 1.-, 1.50 / Dagcreme Kr. 1.-, 1.50, 3.75 / Tvål Kr. 1.50 / Superbstift Kr. 1.25 / Superb-Creme Kr. 1.25. Erhålles överallt!

*Parfym Khasana
nya små flaskor
Kr. 1.-*

Representant för Sverige: John Lindholm, Stockholm, Drottninggatan 15 / Tel. Norr 5584

Iduns korrespondensklubb.

Skulle jag genom Idun kunna komma i förbindelse med någon glad och trevlig människa, med konstnärliga, medicinska och arkeologiska intressen. Helst någon, som likt undertecknad älskar och vistats i Södern.
Medelålders officersfru.

HEMTREVNADSRÅD

Av möbeldesigner Eduard Rasch.

Matta och dörr.

Fråga: 1) Vilken sorts matta är lämplig till vardagsrum, bör täcka hela golvet, samt vara lätt att rengöra?

2) Vad vore lämpligt att anbringa framför vitlackerad dörr, för att igenstänga dörren, kanske någon hylla eller dyl.? Också vardagsrum.

M. C.

Svar: 1) Om inte rummet har för stora mått lämpar sig en stor lös matta bäst och är mest hygienisk. I annat fall finnes enfärgade Wiltonmattor metervis, vilka kunna avpassas för hela rummet, men dessa äro naturligtvis dammsamlare.

2) En bokhylla eller att skåp avpassat i dörrnischen. Även ett vackert draperi med en kista el. dyl placerad framför.

IDUNS SKÖNHETSINSTITUT

Pormaskar.

N:r 82. 1) Finns det något verkligt effektivt medel mot pormaskar? Har nu i en lång tid hållit på med ångbad och kramat ut dem, men om ett par dagar har porerna varit lika fulla igen. Använder torr cream och tjärtvål.

2) Tycker mycket om att dricka ett glas friskt vatten ovanpå kaffe, är det dumt?

Beda.

Svar: 1) Huvudsaken är att hålla huden ren, och det sker genom att varje afton noga tvätta ansiktet med varmt vatten och god toalettvål. Ångbad för ansiktet böra endast tagas för någon enda gång. Om man gör det ofta, vidgas porerna för mycket och desto lättare fyllas de av damm och smuts, så att de se svarta ut. Efter ett ångbad är det viktigt att spola ansiktet med kallt vatten och sedan bstryka det med något, som drar ihop porerna, t. ex. 1 del glycerin och 2 delar citronsaft, varvid man betjänar sig av renad vadd. — De som äro

besvärade av pormaskar, falla ofta för frestelsen att försöka klämma ut dem, men det gör bara saken värre, och mycket lätt kan inflammation uppstå. Om det anses nödvändigt att avlägsna en pormask, bstryker man den med en blandning av vaselin och salicylsyra i ungefär lika delar, som får sitta på i 10 min., varefter det tages bort med renad vadd och pormasken klämmas ut med tunn vadd doppad i sprit eller eau de cologne; aldrig med bara fingrar.

Om pormaskar förekomma ymnigt, torde följande medel vara att rekommendera:

Sedan ansiktet är väl tvättat, baddar ni det med hett kamomillavkok, och sedan ansiktet blivit lätt torkat, breder ni över pormaskarna en tunn deg av honung och vetemjöl, som får sitta på under natten. Vadd och gasbinda kan sättas över, så att det ej smetar från sig. Följande morgon tvättas degen bort med ljumt vatten, och pormaskarna klämmas ut med i sprit doppad

vadd. Behandlingen upprepas en tid.

2) Skadar inte alls.

Mörk hy.

N:r 83. Finns det något medel, t. ex. olja, som gör, att hu-

Som man bäddar får man ligga

En dröm,

som varar hela livet är ett

Paradis Duntäcke

Elegant, lätt, smidigt, vackert. Det enda Duntäcket i marknaden, som är duntätt
J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG. Grundad 1881
Fjäderrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik
Erhållas i varje välsorterad möbel- och sängklädersaffär.

REQUISITIONSKUPONG

till Ahlén & Holm, Stockholm 20

Sänd mig gratis och portoifritt Huvudkatalogen för 1927—1928.

Namn.....

Bostad.....

Postadress.....

En välkommen vän till alla!

Vår stora huvudkatalog för hösten och vintern, omfattande 434 sidor och därigenom den största och innehållsrikaste katalog som vi någonsin utgivit, står till Edert förfogande. Den visar Er, var Ni alltid köper bäst och billigast. Ifyll och sänd in vidstående kupong i öppet kuvert, frankerat med 5 öre. Ahlén & Holm, Sthlm.

En hälsodryck för alla är
"MATTE REAL"

Äkta Brasilianskt Hälsoté

I originalförpackning från
HANDELSFIRMAN BRASIL

Skånegatan 31, Göteborg.

D:r Epery, Paris, säger:

Matte är uppehållsmedlet vid vandringar, vid trötthet och mödosamma arbeten. Jag tager Matte när jag har en kraftansträngning att göra, när ett svårt tröttnande arbete väntar mig. Det fördubblar min energi och lämnar mig varken trött eller olustig när jag slutat.

Rätt nummer

har man verkligen fått, om man fått »4711». Ingen har någonsin ångrat valet av »4711», vars friska doft, behagliga arom och svalkande inverkan är absolut oersättlig.

Flaskor i vanlig form, fick- och handväskformat

Kr. 4: 75, 3: 25, 2: 50, 2: —, 1: 25 och 1: —.

4711 Eau de Cologne

2) Mycket fett hår kan tvättas en gång i veckan. Tag litet borax i tvättvattnet och använd såpsprit i stället för tvål, som väl gnuggas in i håret och hårbotten. I första sköljvattnet tages sedan 1 à 2 matskedar ättika för att få bort allt såplödder.

Röda händer.

N:r 85. Vad skall jag göra med mina händer, som bli röda och grova av att ofta tvättas efter husliga sysslor. Dessutom händer ibland att det uppstår en eller annan liten spricka i huden intill nageln på tummen, vilket vållar rätt mycken smärta. Vad göra för detta?

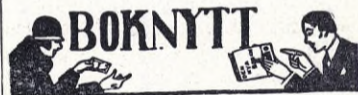
Huslig.

Svar: När helst ni tvättar händerna så gör det noga och borsta dem även samt torka dem väl. Starvtvätta dem aldrig. Åtminstone en gång om dagen skall ni, när händerna blivit tvättade och torkade till hälften, smörja in dem med blandningen sprit, glycerin och rosenvatten i lika mängder och därpå gnida dem torra med havremjöl eller mandelki, vilket gör dem mjuka och lena. Om aftonen böra de gnidas in med någon handcrème eller med ovannämnda blandning, och rymliga handskar dragas på, vilka få sitta på under natten.

Angående de små sprickorna gå de snart över, om ni breder Burrows salva eller någon annan läkande salva på litet vadd och lägger på sprickan med förband, som får sitta på under natten.

Dessa sprickor uppstå ej, om ni är noga med både tvättning och torkning av händerna.

Fru Skönhetsdoktorn.

Cocktails. 250 recept samlade och utgivna av Elsa af Trolle. Almqvist & Wiksells förlag. Kr. 2: 25.

En aktuell bok för dagen har utkommit och heter enkelt och lättfattligt Cocktails. Den innehåller omkring 250 olika recept på drinkar, cobbels, balar och naturligtvis cocktails. Det fines recept både för välförsedda och mindre värförsedda kallare.

Ett laxermedel

skall hava god verkan, vara oskadligt samt lätt att intaga. Dessa egenskaper förenas i

Hvita Björnens

FRANGULA-piller

vilka på ett gynnsamt sätt påverka tarmverksamheten och bidra till en naturlig reglering av avföringen.

Inga som helst biverkningar.

Fås på alla apotek i askar à 40 piller. Kontrollant: Professor Thor Ekecrantz.

Frostfläck och fett hår.

N:r 84. 1) Fick förra vintern köld i ena kinden. Vid minsta kyla blir en fläck strax under ögat alldeles röd o. hettar sedan. Undrar om och hur jag redan nu kan behandla kinden för att undgå detta obehag?

2) Hur skall man sköta fett hår? Tvättar det varannan vecka. Kan man utan skada göra det oftare?

Lisbeth.

Svar: 1) Badda fläcken med het alunlösning (ungefär 1 del alun mot 10 delar vatten) under några minuter och gnid därefter in kamfersalva. Innan ni går ut i kyligt väder, guider ni in kinden med kamfersprit.

CRÈME MOUSON

Crème Mouson metoden är den enklaste, verksammaste och fullkomligaste väg, på vilken man kan lyckas erhålla och bibehålla en klar och jämn hud. Detta består i att dagligen använda den milda, uppfriskande Crème Mouson-tvålen, och att ingnida huden med Crème Mouson morgon och afton. Den snabba och grundliga verkan Crème Mouson har gentemot skrovlig och sprucken hud, visar sig redan efter några timmar.

CRÈME MOUSON TVÅL

Huvudnederlag: Aktiebolaget Averco, Skeppsbron 5, Malmö. Tel. 60 79.

Det har som väntat blivit publiksuccés på Oscarsteaterns senaste nyhet "Den första av herrarna", där Gösta Ekman gör sin efterlängtnade rentré. Men för vår del förstå vi oss inte mycket på pjäsen, d. v. s. det lilla vi lyckades på premiären — dock från sjätte bänk! — uppfatta av den, ty publiken runt omkring oss flöt bort av skratt, så att scenkonversationen alldeles drunknade i flödet. Men de som skrattade måste väl ha hört något, så kanske vår olycka var att tillskriva dålig akustik just i detta f. ö. förträffliga hörn av teatern.

Men det vi hörde var inte kvickt och spirituellt och som rivande fars roade oss "Den första av herrarna" inte heller. Fransmännens farssmak är inte alltid ofelbar och i det här fallet långt ifrån värdig Gösta Ekman, Oscarsteatern och dess personal. Ack, den gamla goda tiden, då Gösta Ekman spelade den manliga huvudrollen i inte alltid betydande, men dock fina och roande salongskomedier på Svenskan...

Nå, ska man nu nödvändigt gå och se "Den första av herrarna", så vore det för Gösta Ekmans skull, för hans dyrbara mask, för hans roliga diktion, för hans humör och charme och för en och annan intelligent speldetalj som han hinner med trots galenskapen. Och så har Tollie Zellman eleganta klädningar.

Med "Förseglade läppar" pre-

ÄR NI dammar möblerna varför icke också pillra upp poleringen? Det tar något längre tid, men Ni blir glad över resultatet.

senteras den andra svenska filmen för säsongen. En ganska gråtmild och tradig historia i en ram av utsökta italienska scenerier, som Mona Mårtenssons vackra ögon betrakta med än lyckostrålände, än sorgsna och klos-

tertränande blickar. Stina Bergs frodiga och trevliga fysionomi är en av filmens ljuspunkter.

*
"Allt på tok" med Colleen Moore har en mängd finurliga, spännande och befängda situatio-

ner, som locka till hejdlösa och oskyldiga skratt. Colleen Moore är klipsk och lustig och har hela filmrutinen på sina tio fingrar.

Man har en verkligt trevlig kväll med denna film. Liksom med Skandias kapell och en väl-

redigerad journal — journalerna ge verkligen en nyttig och rolig rundbild på dagshändelserna här hemma och ute och äro tydligen uppskattade efter förtjänst av biopubliken. Det roligaste är journalen hör man ofta sägas. E. N.

DEN ÄR NYTTIG FÖR DEM

Det är en lycka, att barnen tycka så mycket om Van Houten's kakao, ty det finnes icke någon bättre dryck för dem. Ingenstädes kan Ni finna näringsvärde, lättsmälthet och renhet i så hög grad förenade, som i Van Houten's kakao.

Till och med den allra minsta orenhet och skalrest avlägsnas i patenterade maskiner.

Van Houten's

KAKAO

"Bäst- i Bruket Billigast"

Ni som ofta går på bio mellan klockan sju och nio, glöm ej att i alla väder taga Tuloasken med Er, ty i salen, där Ni sitta, kan det finnas frön som smitta, håll en Tulo blott i munnen så är faran övervunnen.

Tulo
DEN LILLE
HALSLÄKAREN

A.-B. Förenade

Chokladfabr., Sthlm

Pr ask 25 öre.

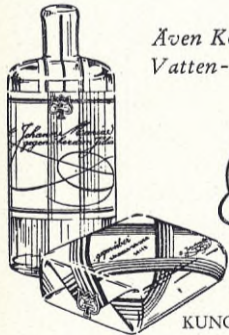
SEDAN 1709 TILLVERKAT EFTER SAMMA RECEPT

ETT UNDERBART ELIXIR

En kvinnas största skatt är hennes skönhet. Men hon måste noga värda denna gudagåva. Ett av de bästa medlen är den äkta Eau de Cognen Farina gegenüber med det röda skyddsmärket. Den bevarar och skyddar hyns ungdomliga fräschör och dess doft är utmärkt behaglig och uppfriskande. Undvik mindervärdiga efterapningar.

Även Kölner-Vatten-Tuål.

*Johann Maria Farina
gegenüber dem Julehs. Platz*

KUNGL. HOV. LEVERANTÖR

Generalrepresentant: **HARALD SCHÖTT**

Luntmakargatan 14, Stockholm. Telefon Norr 10101

BOLINDERS'S

Nu är tiden

att skaffa Eder en kamin till vintern. Bolinders våningskaminer lämna en sund och behaglig värme med ringa bränsleåtgång. De äro lättskötta, prydliga och allt igenom solitt byggda.

KAMINER

?FRAGOR och SVAR!

En fransk bok.

Fråga: Någon gång i somras förekom i Idun under rubriken Boknytt en anmälan av en fransk roman med ämne från Sverige. Vad hette författaren och vilken var bokens titel?

Kajsa.

Svar: Ni menar förmodligen "Septentrion" av André Malvil, som var föremål för ett omnämnande i nr 31.

LÄSARINNORNAS SPALT

Äldre dam önskar deltaga i bridgeklubb.
Intressant tidsfördriv.

BREVLÅDA

Inas lilla skiss får nog gå tillbaka. Men det blir väl andra av hennes hand som kunna röna ett annat öde.

X. Y. Z. I nr 27, som kan erhållas från exp. mot insändande av frimärken.

Rosa Blomqvist står fadder till lilla Sessan.

Fadder stå vi allihop vid vårt lilla barnbarns dop liksom, man- och kvinnogrannt, vi för Astrid av Brabant ställa oss i kö med bloss där hon for i brudkaross. Nu vårt hopp förstulet grönskar som i sagorna jag önskar att en dag som tiden går lilla sessan prinsen får!

Damkurser

Bilskolan Svea, Surbrunnsg. 50, Stockholm. Tel. V. 9679. Övningsv. Chrysler.

FÖRSTORINGAR 18x22 24x30
EFTER INSÄNT NEG. Nr. 2:50 3:50
FOTOGR. MAGASINET ESKILSTUNA

Carl Lundgren

Regeringsgatan 83, Stockholm. Tel. 139 97.

SKOSPECIALIST
för sjuka och ömma fötter.
Erkänt elegant utförande.

Sjuk

Sjukdom och ålderdom.

Ischias, reumatism, nervsvaghet, blodbrist, magbesvärigheter, sömnlöshet, ämnesomsättningssjukdomar, åderförkalkning o. d. skall icke endast lindras utan själva orsaken måste utdrivas för att sjukdomen skall kunna botas. Endast en invärtes radiumkur med Miradium har denna kraft och förmåga. Miradiumpreparaten innehålla millioner små äkta radiumpartiklar. Dessa avlagra sig i själva organismen och verka där under längre tid, så att det bildas nya livskraftiga celler, som fördriva de sjuka och vissnade cellerna.

Därför är Miradium också det verksammaste medlet mot ålderdomssvaghet.

Miradium-salt, -pastiller och -tabletter fås på apoteken å kr. 6.50 pr. glas. Broschyr gratis genom att skriva till Miradium-officinen A/H Apoteket Vasens Apoteksvarucentral, Vitrum, Stockholm. Utvärtes mot smärtor användes Miradium-salvan å kr. 3.50 pr. tub.

MIRADIUM

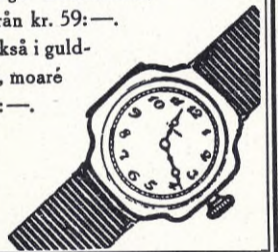

Vad varje kvinna vet

är att Drott är garantimärket på elegant, välgjorda och billiga armbandsur. Ankarverk, 15 rubiner, 14 och 18 karat, mångfaldiga boettformer, konstnärligt ciselerade, från kr. 59:—.
Drottarmbandsuren finnas också i guldbelagda boetter, 10 års garanti, moaré eller fjädrande armband från kr 39:—.

Bese prov hos urmakare!

Giv henne ett Drott-ur!

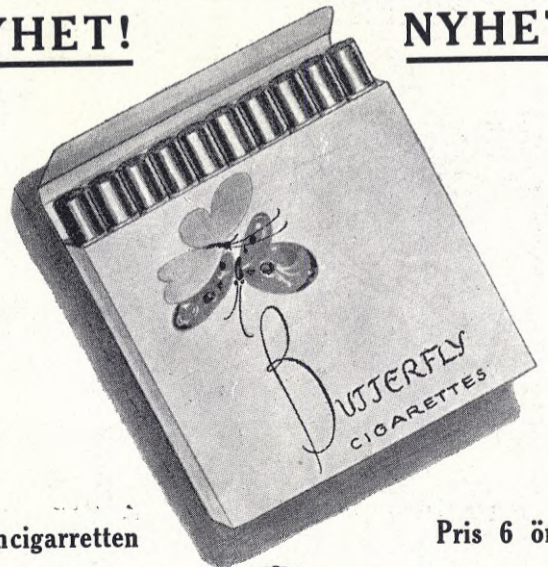

Stockholms Hygieniska Institut

Inneh. SVANTE AHLBERG, exam. sjukgymnast.
Telefon: Norr 66 49. Klarabergsgatan 42, II. Telefon: Norr 66 49.
Ansiktsbehandling, manicure, massage och elektriska behandlingar.
Förstklassiga lokaler och sakkunnig behandling.
Kvinnlig fransk assistent M:me GOYAARS.
Rikhaltig sortering av puder cremer etc.
On parle français. English Spoken.

NYHET!

NYHET!

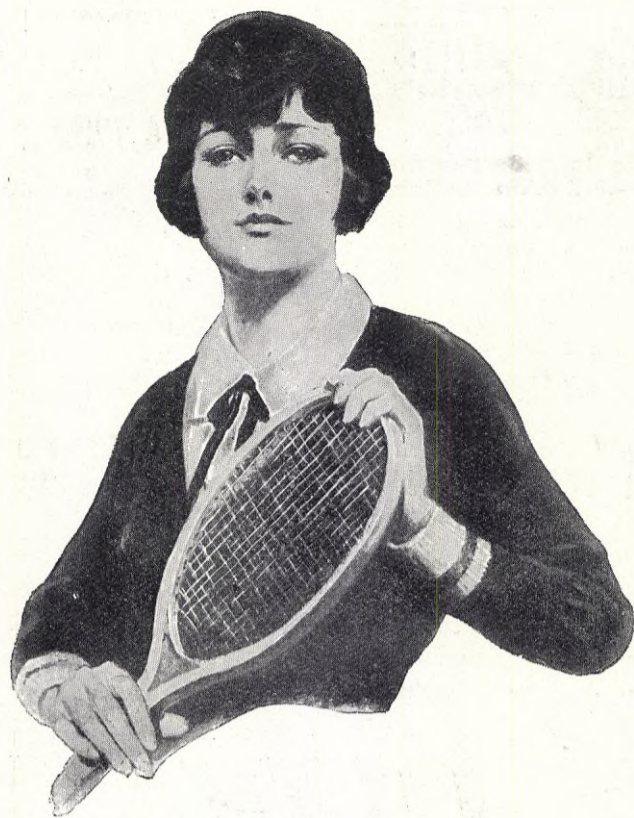
Damcigarretten

Pris 6 öre.

Tobaks- monopolet

Naturlig skönhet uppskattas över hela världen

Också Ni kan bli vacker på detta sätt ... det har förlänat tusenden charmen av en frisk, klar hy.

Det finns en skönhetstyp, som tilltalar alla — den naturliga skönheten, den som icke åstadkommits genom konstlade medel.

För varje dag uppskattas den naturliga skönheten mer och mer — den skönhet kvinnor eftersträva och män beundra. Och huru lätt uppnås den icke! Inga kostbara skönhetskurer äro behövlige — endast sunt förnuft — och daglig behandling med palm- och olivoljor sådana de äro att finna i Palmolive-tvålen.

Detta är den enkla metoden! Tvätta ansiktet med Palmolive. Massera det milda löddret väl in i huden. Skölj noga och upprepa både tvättning och sköljning. Kanske en smula cold-cream efteråt, om Eder hy är ömtålig — det är det hela. Använd dagligen Palmolive på detta sätt, särskilt om aftonen, och se vilken förändring endast en veckas behandling åstadkommer.

Använd icke vanlig tvål på ovan angivna sätt. Palmolive är ett skönhetsmedel i tvålform.

PALMOLIVE

De enda fettämnen, som förekomma i Palmolive, äro de kostbara, skönhetsbefrämjande oljorna, som fås av den afrikanska palmen, olivträdet och kokospalmen.

1 krona per st.

Dryg — dräför billig.

THE PALMOLIVE COMPANY, SVEAVÄGEN 23, STOCKHOLM.

"Lilla hjälpredans"
goda råd.

I hushåll gäller förståndigt spara,
för minsta penning få bästa vara.

ELIT-EXTRA är förnämsta märket smör-
blandat margarin. Dess fina smak, dryghet
och ypperliga konsistens göra det lika ous-
bärligt för bordet som vid matlagningen.

ELIT
EXTRA

Finnes överallt.

Pris 1:10 pr paket.

Margarinfabrikernas

Försäljnings A/B

Billig och god potatis

finnes för närvarande ej. Ersätt den
med stuvade svenska makaroner
som utgöra en god och, i förhål-
lande till sitt näringsvärde, billig
föda. Av makaroner tillredas även
utan stort besvär många andra
mycket välsmakande anrätt-
ningar, men se till att
Ni får svenska
makaroner.

Om Ni tar
"Marta"
till hjälp,

när Ni skall baka, så kan detta arbete undanstökas
på halva tiden. Hembakningen blir ett verkligt
nöje och man behöver ej längre förarga sig över
dåligt beredda degar.

Varje förständig husmor bakar därför hemma
med hjälp av

Degknädningsapparaten
MARTA

Mindre arbete i köket. Hälso-
sammare, drygare, billigare
bröd. Skaffa Er Marta!

NORRAHAMMAS BRUK
NORRAHAMMAR.

Precis som ny

är skjortan tack vare
det för tyget oskadliga
själverkande tvättmedlet

Pris 50 öre
pr paket.

Persil

Henkel Kem. Tekn. A.-B., Stockholm.